

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K. za pol leta 13 K, za četr leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četr leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljenje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljenstvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravljenstvo naj se blagovljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravljenstvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Zopet — obsojen.

Ljubljansko porotno sodišče je v četrtek odsodilo urednika škofovega lista dr. Evgena Lampeta in Ivana Rakovca, in sicer prvega na šest mesecev zapora, drugega na jeden mesec.

Obsodbe škofovega lista so postale že nekaj navadnega. Vsak čas stope uredniki tega lista pred porotniki zaradi častikrave, a ko bi se jih tožili za vsak slučaj, bi sploh ne prišli več iz zapora.

Hudobnost in brezobraznost teh ljudij presega namreč vse meje in ker v političnem boju, ki se bije pri nas, ne morejo izhajati z dostojnimi sredstvi, ker jim boj z umami svetlim mečem ne obeta uspehov, zato so pograbili najgrje orožje, kar si ga morejo hudobni ljudje izmisli: obrekovanje in častikravo.

Že neštetokrat se je pred porotniki izkazalo, s kako virtuoznostjo znajo klerikalci obrekovati svoje politične nasprotnike in jim krasti čast. Vsak tiskovni proces, ki se je še vršil proti škofovemu listu, je pokazal podlost in zavrnjenost klerikalnega bojevanja, vsak je še pojasnil tisto brezmejno hudobijo, ki označuje to stranko, a nobena kazen ni teh ljudij pripravila na boljšo pot. »Mi pa ostanemo, kakor smo b'li«, je zaklical škof pri oni pojedini, ko je zbranim duhovnikom povedoval, kako ga je cesar ozmerjal zaradi hujšanja njegove duhovščine in po vsaki sodni obravnavi se vidi, da se tudi »Slovenec« drži tega načela svojega škofa. Nekaj tednov potem, ko je cesar pomilostil dr. Lampeta, je mož že zopet sedel pred porotniki in zadela ga je zaslužena kazen.

Prav ta slučaj, ki je dr. Lampetu nakopal šest mesecev zapora, je posebno tipičen za klerikalno vojskovanje. V tem slučaju se je posebno jasno izkazala velikanska hudobija klerikalcev in tista lopovska prekanjenost, ki jih vodi pri vseh atentati na čast svojih političnih nasprotnikov,

Dr. Ferjančič je postal nadsvetnik, ko je prišel na vrsto, da avanzira.

Niti jeden dan prej! Ali naj bo oškodovan in preteriran zato, ker je poslanec? Dr. Ferjančič je bil že iz političnih ozirov poprej zapostavljen. Svoj čas je bil na vrsti, da pride kot svetnik v Celje, a ni prišel, bil je potem na vrsti, da pride v Celovec, a zopet ni prišel, vse zato, ker je poslanec. In tudi sedaj ni dobil jednega izmed sistemiziranih dveh nadsvetniških mest v Ljubljani, nego je bil imenovan »extra statum«.

Kakor znano, je bil dr. Ferjančič dlje časa podpredsednik poslanske zbornice. Naravno je, da ima podpredsednik gotove zvezze in gotov upliv, in če bise bil dr. Ferjančič takrat količko potrudil, bi bil tedaj lahko dosti več dosegel in bi ne bil danes samo nadsvetnik »extra statum«. Dr. Ferjančič pa ni nikdar nicesar zahteval nego to, kar mu gre po službenih letih in ni nikdar svojega mandata porabil za osebne koristi.

A kako hudobno in lopovsko je to zasukal ožlindrani poštenjak dr. Šusteršič! Ta človek, ki je svoj čas proglašil Celje za »fremdes Gebiet« in ščival nemške nacionalce, da so dr. Ferjančiča izpodrinili s podpredsedniškega mesta, je dr. Ferjančičev avancement porabil v to, da je osebno na najinfamnejši način obrekoval svojega političnega nasprotnika, češ, da si je priberačil nadsvetniško mesto na stroške ljudstva.

Kaj infamnejšega si je težko izmisli. Pod plaščem imunitete je Šusteršič dobro zavarovan, ali končno so njegova natolcevanja vendar prišla pred sodišče. To je zasluga dr. Lampeta in »Slovenčevega« slamorezca Rakovca. A izplačalo se jima je to pot posebno slabo! Obsojena sta bila sicer samo Lampe in Rakovec, a moralično je bil obsojen in žnjima vred razkrinkan kot del obrekovalec tudi škof ožlindrani ljubljene dr. Šusteršič.

Govorili so ljudski sodniki in njihova razsodba se bo čula po celi deželi. Lopovska klerikalna spletka proti dr.

Ferjančiču je razkrita in ljudje vidijo sedaj, s kako zavrnjenimi sredstvi pobija škofova stranka svoje politične nasprotnike, kako nemoralna in ničvredna je ta stranka.

Na to pa, da bi škofov »Slovenec« sedaj nehal lagati, obrekovati in poštenim ljudem čast krasti, na to še misliti ni. »Mi pa ostanemo, kakor smo b'li« je škof dejal tam pri pojedini na Dolenjskem in če se škof še cesarjevi volji neče udati, se pač tudi javnemu mnenju ne bo udal. Škof ima oblast in po cerkevih predpisih tudi dolnost, da nadzira svoj list in »Slovenčevic« redakterji so škofu dolžni brezpogojno pokornost, ali vzlič temu smo prepričani, da se škof ne posluži svoje oblasti in da ne bo ukazal »Slovenčevim« urednikom, naj pišejo pošteno in dostoожно.

Z odsodbo »Slovenca« sta dobila pravica in dr. Ferjančič najlepše zadovoljenje. Klerikalci so hoteli z obrekovanjem dr. Ferjančiča politično ugonobiti, a padli so sami v jamo, ki so jo njemu kopali.

Tržaške ljudsko-šolske razmere

in manifestacijski shod 14. dne septembra t. l.

(Izviren dopis.)

Glavni pogoj za razvoj in obstanek vsacega naroda so v prvi vrsti ljudske šole. Kjer nima narod lastnih šol, tam se v kratkem pokaže, da je mladi naraščaj breznaščen, brezdomovinski. Sosebno se pa to dogaja v krajih, kjer ima sovražni tuje moč v rokah. Mali narod slovenski mora se stoljetja in stoletja boriti proti Germanom. Sedaj je v nevarnosti, da ga bogatejši, v trgovini in industriji premočni tuje zatre, ako mu potujči mestno prebivalstvo.

Ta nevarnost pa je največja v največjem avstrijskem trgovskem mestu, v Trstu.

To mesto, za katero se trgajo Germani in Romani, je slovenska zemlja, je slovenska last. V njem žive tisoči in tisoči našega na-

roda, obdajajo je pa krog in krog izključno samo slovenske vasi, kjer živi krepko in živilo ljudstvo, ki se vsekdar v prvi vrsti zaveda, da je slovensko. A vendar se ti tisoči v mestu izgubljajo med inorodci, ker jim občina in država ne dasta šol.

Po uradni statistiki so na tržaškem teitoriju sestavljeni Slovenci pred 30 leti 52%, danes najdemo komaj 20%.

Vzrok temu je iskati v pomanjkanju slovenskih ljudskih šol. Otroci slovenskih staršev morajo hoditi v italijanske šole. Pač imajo te šole v okolici vsporedne razrede s slovenskim učnim jezikom, a v teh šolah zaostajajo učenci v učenju in se uče le zančevati in prekljinjati jezik in narodnost svojih staršev.

Vsled pomanjkanja šol pa se Slovenci tudi ne morejo povzdigniti do višje stopinje prosvete ter morajo gledati, kako se v trgovini in uradih šopirijo na njihovo škodo inorodci.

Mnogo so se zatorej trudili Slovenci, da si pribore v tržaškem mestu slovenskih ljudskih šol, a doslej brez najmanjšega uspeha. Nemška državna uprava in čifutsko-italijanska občinska uprava, to sta tista faktorja, ki ne dasta Slovencem šol, in ki v tem oziru kršita in prezirata celo državne temeljne zakone. Zakon namreč zahteva, kjer je vsaj 40 za šolo godnih otrok, da se tam ustanovi šola. In sedaj naj govorji tržaška zgodovina!

V letu 1884, torej pred osemajstimi leti, vložilo je 1429 z besedo: tisoč štiristo devetindvajset slovenskih staršev prošnjo za slovensko ljudsko šolo, a prošnja in vsi rekurzi so bili odbiti. Še dvačrat so tržaški Slovenci vložili prošnje, a te kakor tudi rekurzi so ležali leta in leta po različnih pisarnah, dokler ni po dolgem dolgem času prišla negativna rešitev. Zadnji rekurz slovenskih staršev leži že nič manj kakor tri leta nerešen v c. kr. naučnem ministru na Dunaju.

To so dejstva, ki dokazujojo, da vlada gleda slovenskih šol v Trstu ni varuhinja zakonov.

Uradni šolski programi izkazujejo vsako leto v Trstu najmanj 2000 slovenskih otrok, a vkljub temu nobene šole. Ta fakt, da vlada 2000 otrokom ne da šol, nam vsi-

LISTEK.

28 dni v cesarski službi.

Da bom imel v svojem življenju smolo, sem se zavedal takoj, ker sem prišel na Silvestrov večer pred polnočjo na svet. Posledica tega je bila, da sem štel drugo jutro že leto svojega življenja, in leto prezgodaj sem moral tudi iti med »cesarske«. Iz te druge nesreče pa so mi izvirale do dandanes razne nove. Ako sem se veselil kake pustne maškarade, umrla mi je gotovo tašča ali kaka teta »petega kolena«, samo da mi je bilo treba kreniti obraz pred filistrskim svetom.

Letošnjih počitnic sem se posebno veselil, to se pravi, jaz jih sicer nisem dobil, pač pa me je moja boljša polovica s svojim odpotovanjem pomaknila v »činovni red« slavnatega vdvoca. In iz raznih elegij na ta način osamelih mož sem posnel, da je taka perijoda najkrasnejša spremembu v dobi kislih kumar. Tedaj pa pride iz M. rudeč listek, da me cesar kliče branit dom za 28 dni.

In vse iluzije svobode je bilo treba zanesti neuresničene v vojašnico. Edina

tolažba mi je bila, da je tudi mojega dobrega prijatelja V., ki bi moral uživati zakonite počitnice, zadela ista usoda.

V takem slučaju se zbudi v človeku vedno nekoliko egoiste, četudi z dobrim namenom. In usoda nama je bila ugodna, da sva prišla ne le samo k istemu polku, temuč da so naju oba pustili doma v vojašnici, dočim je odšel polk na kraška tla. Še več! Branila sva oba domovino pri isti mizi s — peresom, za počitek pa sva dobila nekaki »zakonski kavaleti« v razdalji 15 cm.

V takem času, ko redna posadka manevrira daleč od garnizije, nastopi v vojašnici povsem novo, skoraj civilno življenje. Sestavi se namreč takozvana stražna posadka, ki spominja nehote na komodne meščanske garde iz dobrih starih časov, ko je prostak še smel svojega stotnika pri rapportu tikati, bodisi zaradi rojaštva ali napitnega pobratimstva. Tak »vahdetazma« obsega najrazličnejše elemente: častniške sluge (imenovani tudi pasji umivači ali »pfajfendekli«), konjarje, magacinske delavce (po domače »moljci« ali naftalinari), kuhanje, strežnike v bolnici (Marodenkitzler), pisarje itd. Porabno je v tem oddelku vse za »brambo domovine«, dasi

dobi komaj vsak deseti puško. Imeli smo v naši sredini nekega rezervista tesarja, ki je prišel k orožnim vajam s polomljennimi rebrami, in zdravnik mu je zapisal »dienstauglich sitzend oder liegend«. In res je branil mož domovino sedé v magacinu.

Poveljstvo nad to pisano družbo se navadno izroči dobrosrčnemu stotniku, ki so mu vojni naporji obtičali v kosteh. Potem pa se dela ves dan po magacinih, delavnicah, pisarnah in podstrežjih, da je podobna vojašnica — tovarni. Na vojaško življenje spominja le dolgčas, menaža in trobenta. Rokodelstvo je tudi »prosta obrta« ter mora po zapovedi rokodelcu pristopiti k sorodnemu poklicu, ako ga v tem potrebujejo. Tako je bil imenovan tesar cele štiri tedne mizar, ker je le kot tak mogel sede delati. Iz nekega krojača so napravili v dveh letih — črevljarja ter se mu je ta metamorfoza tudi zabeležila v vojaške dokumente.

Naglica že od nekdaj ni bila priljubljena pri brambocih, zato pojejo tudi v pesmi: »Nur langsam voran, dass die Landwehr nachkommen kann«. Zato se pa dela v pisarnah in magacinih s splošnim premislekem. Ko me je vsled tega moj kan-

celjski predstojnik včasih opomnil, na preveč ne »privatizram«, sem mu pokorno javil, da sem svojih 15 krajcarjev že ponosni zasluzil, ker me je glodala vojaška slamnica. Moj ugovor pa se mu ni zdel opravičen, češ, da človek pri »cesarskih« ne dela za denar, temuč za čast in patriotizem.

Najhujša muka za nju s prijateljem so bili dolgi večeri, ko sva potrežljivo čakala na trdih slamnicah spanja. Preden pa je ta prišel, obiskale so nju podnevi skrite živalice. Nisva se toliko jezila nad njimi, saj živalice nimajo pameti, temuč le prirozen nagon za obstoje, pač pa sva izbruhnila marsikatero robato na rovaš Noetu, ki je vzel ta mrčes sabo v ladjo.

Prvi čas sva si s pušenjem preganjala dolgčas. Toda nekega večera pride vizitirat sobe nadporočnik, oduha dim cigaret, potipa mojo pipi na oknu ter nju zapiše k rapportu, ker je po 9. uri pušenje v sobah prepovedano. Poveljnik stotnik pa je imel vendar toliko civilnih nazorov, da nju ni kaznoval, pač pa nama naročil, naj greva v bodoče po 9. uri kadit na — stranišče.

Vsako jutro se je moj muzikalični prijatelj hudoval nad »fovš« muziko, s ka-

Ijuje prepričanje, da Avstrija ni dežela, kjer se dogajajo samo nemogoče, ampak tudi protizakonite stvari.

Da vlada ne da šol, za to ima dva vzroka. Ogromna večina tržaških Slovencev je revna, delavskega stanu, in se meni, da se jih lahko prezira. Drugič se pa vlada boji, da ne bi najvažnejše trgovsko mesto prišlo Slovanom v roke, a Slovanov se boji. Vendar pa se tukaj že kaže nekak napredok, ljudstvo se zaveda svoje narodnosti in spoznava čim dalje bolj veliki pomen Trsta za Slovence. To dokazuje tudi ljuti boj pri volitvah v državni zbor v V. kuriji.

Vsled tega pa zahteva narod slovenskih ljudskih šol. Ljudstvo samo si ne more pomagati, ker je preverno. Privatna slovenska šola, ki jo z veliko težavo vzdržuje družba sv. Cirila in Metoda na periferiji mesta, ne zadostuje niti za dolični okraj. Občinska uprava ne napravi ničesar, vlada pa pošenj in rezkurz leta in leta niti ne rešuje.

Vse prošnje Slovencev v tej stvari tekoma 18 let so bile zaman. Vlada ne da odgovora. Vsled tega pa napravijo tržaški Slovenci jutri, v nedeljo dne 14. t. m. velikanski manifestacijski shod za slovenske šole in slovenske pravice v Trstu. Na tem shodu bo slovenski narod dokazal vladi, da ona že od leta 1884 krši in prestopa državnemu temeljni zakon, dokazal ji bo, da je sramota za vsako vlado, če en narod neguje, nasprotnika njegovega pa stiska in tlači, in če se za to poslužuje celo tacih sredstev, kakor v Trstu.

To bo odgovor vladi na njeno postopanje. Tržaški Slovenci niso imeli več drugega sredstva kakor to. Mi pa, kranjski Slovenci pri tem ne smemo morebiti občudovati veliko požrtvovalnost obmorskih Slovencev. Vsa Kranjska se mora faktično pridružiti tržaškim Slovencem in jim v tem težkem boju krepko na strani stati. Saj Trst za nas kranjske Slovence ni brez vsacega pomena. Zakaj pa enkrat ne bi postal Trst slovansko trgovsko mesto? In zakaj ne bi Slovenci v osredju pomagali ustanoviti krepak slovenski živelj v Trstu? Pridružimo se torej tržaškim Slovencem ne samo v duhu, ampak s faktično pomočjo z jednakim manifestacijskim shodom. Manifestacijskemu shodu v nedeljo v Trstu pa želimo največ uspeha.

T. M.

Moravski klerikalizem.

Iz Brna, 12. septembra.

Gotovo je Vas na Kranjskem iznenadila izvolitev dr. Koudele poslancem. Koudela je zmagal proti svobodomiselnemu poslancu. Vzrokovan Vam ne bom posebno navajal. Čim rečem, da je pri tem zmagal farovž, fanatična strast po gospodstvu hlepečega klara, ki je neblago, s silo uplival na nezavedno ljudstvo, boste mi gotovo verjeli, saj pri Vas na Kranjskem, menim, niste v tem pogledu na boljšem. Glavne trdnjave moravskega klerikalizma so farovži, odkoder se organizujejo nevedne mase, odkoder se naravnost upliva ter vodi vsa volilna akcija. V večini moravskih farovžev ne biva danes več cirilometrijski duh miru in ljubezni, marveč slepi fanatizem. Zraven pa nezavedno, upehano, od skribi za vsakdanji kruh upognjeno, v političnih stvareh nerazvito ljudstvo rado pušča

zase drugega misliti, in ta drugi, zanj misleči „dobrotnik“ je praviloma domači duhovnik — in v motnih vodah je izboren lov. Toda, kje ostajajo načela, kje politično prepričanje? Brnski klerikalni „Hlas“ bi lahko potrdil, če bi hotel odkritosrčno govoriti, da ni bil izvoljen njegov kandidat vsled načelnega prepričanja, temveč da so se volilci pustili od svojih „gospodkov“ potezati kakor figurke na šahovnici, kamor so „gospodki“ — hoteli.

Nedvino ljudstvo si daje natveziti nesmisel, da jim namerava svobodomiseln poslanec vsiliti „husitsko“ vero, kakor je to baje na Češkem, in vendar je svobodomiseln poslanec le prepogostokrat pobožnejši od hinavskoga klerikalca. Že leta 1848. je moral „zaspane“ Moravee klicati nepozabni Palacký na vseslovanski shod v Prago, ko je Moravecem pisal: „Nikar ne verujte, da mi vpeljavamo kako novo, kaj šele kako husitsko vero. V naših vrstah je bilo med najbolj vnetimi prebujevalci našega naroda veliko duhovnikov in ti vendar niso bili husiti, kakor tudi mi taki nismo.“ Toda, kamor steguje preklicani klerikalizem svoje nečedne prste, tam je najjasnejše prepričevanje zaman, tema sovraži luč, klerikalec sovraži omiku in napredok. „Gospod“ hoče imeti kakor v srednjem veku ljudstvo na vrvi, da ž njim počenja, kar se mu zljubi. A zdaj je začelo svitati tudi med moravskim ljudstvom in na zadnjem shodu v Ždaru je izbruhnila ploha nevolje zoper klerikalno stranko. Tam je hotel braniti „nedolžne“ klerikalce tamozni župnik Černohorský, a skupil jo je! Dr. Stránský je vsled predzrnega, neutemeljenega zagovora klerikalne moravske stranke ves razburjen neovržno dokazal, kako je prvi klerikalni zavod izdal in prodal celo Valaško (izhodni del Moravske) in pri njegovih besedah je zabučalo po celiem „Narodnem demu“ v Ždaru gromovito: Hanba jím! To je krščanska posojilnica! To je češki zavod! Sram vas bodi, farizejci! — Po govoru dr. Stránskega je bila sprejeta resolucija, ki pravi med drugim: „Z veseljem pozdravljam dovršeno očenjitev od konserativne, zlasti pa od klerikalne stranke, ki sta bili češki narodni stranki le nezdravi balast, ki je zadržaval in oviral njene, v istini ljudoljubne in izobraževalne smotre. Neomajno zahtevamo, da ostanejo vse zvezes klerikalno stranko za vselej pretrgane. Iz globočine duš obsojamo to veleizdajsko, nečeško in besno klerikalno razgrajanje, po katerem ima ves napredok in omika našega ljudstva zaostati.“ — Torej se že tudi na Moravskem dani in klerikalizmu se bliža „zasluženi konec“.

V Ljubljani, 13. septembra.

Češko-nemška sprava.

»Moravská Orlice«, glasilo moravskih Staročehov, brani posl. dr. Žáčka napadov čeških listov in zlasti hudič očitanj posl. dr. Gregra. Žáček je v Boskovicah svaril pred grožnjami in pred obstrukcijo, češ, da so Čehi že večkrat grozili, končno pa so šli vendarle v Kanoso. Čehi naj bi rajši mirno delali, ne pa brezsmotreno grozili, se razburjali, končno pa kapitulirali. Staročeški listi so sploh proti obstrukciji. Taktiko v parla-

vsa pisma in pošiljatve naslovljati na polk: »St. Peter in Unterkrain«.

Mirno je povedal, da omenjeni krajni na Dolenjskem, temuč na Notranjskem. Tako mu je narednik pomolil pod nos »Regimentsbefehl«, češ, je že mogoče, da je Sv. Peter na Notranjskem, a »laut Regimentsbefehl« je za letos na Dolenjskem, in mir besedi!

Nekaj razvedrilna je prišlo v naše enakomerno življenje, kadar je imel nadporočnik ob 10. uri »raport«. Tu smo slišali tako duhovite primere, da bi se človek razsolzil. V nedeljo zjutraj nam je na pr. zabičil, naj pazimo, da bo vsak snažen in čedno oblečen zapustil vojašnico ter ne bo morda nesel ven »par kilometrov dr... na ušesih«. Blagodejna vojaška fantazija, kako čudovit raztezač ušesa!

Do devete ure sva čitala v skritem kotičku narodne restavracije »Slovenski Narod«, štela ure, a kadar nama je humor pošel, pokril sem svojo debelo in ogromno vojaško kapo in takoj je udaril prijatelj v neprisiljen smeh. Včasih pa sva tudi zapela potihoma, himna ki je sicer baje prepovedana: »Se mi se včas' postavljamo, ki vahtamo krompir«.

Vzrok temu nedostatu je bil ta, da za dramatične predstave nismo imeli niti primerne prostora, niti pripravnega odra. Pomankanje domačih predstav je občinstvo silno občutilo in le pogosto so se čuli glasovi, da bi se v tem oziru kaj storilo in ukrenilo. Pa splošna želja občinstva se sedaj bliža svoji rešitvi, kajti gospod Anton Šibenik je sprožil izvrstno idejo, da se ustanovi v Postojini dramatični klub in napravi potreben oder.

Kriza na Srbskem in Bolgarskem.

V Srbiji in Bolgariji se pripravlja kabinetni krizi. Ministrstvo Vuićevo odstopi baje v kratkem in ministrstvu Dančeva so baje tudi že šteti dnevi življenja. Nikola Pasić je kandidat nove vlade na Srbskem, v Bolgariji pa se zjedinita stranka Stojlova in Stambulova, oziroma Petkova. Gešov je bodoči ministarski predsednik. V Srbiji je vse potihnilo o posetu kralja Aleksandra in kraljice Drage na ruski dvor. Ker je carica bolna in namerava priti car v Italijo, se je poset odgodil. Pač pa bodo imeli Bolgari kmalu ruskega gosta, carjevega strijca, ki bo zastopal carja pri slavnosti Šipke in razkritju spomenika carja Aleksandra III. v Sredcu. V obeh državah so finančne razmere vzrok krizam.

Pretep v Peruanski zbornici.

Za peruanski parlament so se izvršile nedavno velitve, pri katerih se je po južnoameriških navadi seveda nečuveno sleparilo. Ko se je bavila zbornica z odbrenjem posameznih mandatov, sta se senatni predsednik Aspíllaga in senator Rodulfo sprla. Predsedniku se je očitalo, da ni bil izvoljen pošteno in da nima nobene časti. Ker se je vmešala vsa zbornica v ta prepir, se je morala seja zaključiti. Drugega dne je opozicija zopet ugovarjala raznim izvolitvam, a zmagal ni. Senator Llosa je skočil k tajniku ter mu hotel raztrgati volilne akte. Tajnik pa je vrgel Llosa ob tla. Začel se je boj v vsej zbornici, rabile so se palice, tintniki in noži. Dva poslanca sta obležala nezavestna v krvi, več jih je bilo ranjenih, predsednik je pobegnil.

Najnovejše politične vesti.

Za deželnozborske volitve na Štajerskem se vršijo po Gorenjem in Srednjem Štajerskem živahne priprave ter so se kandidati že večinoma določili, le na Spodnjem Štajerskem še ni življena. — Važno novo železnico začne graditi Angleška iz Quetta v Afganistanu v Nuški. — Deželna zveza nižje avstrijskih kmetovalcev je sklenila pri bodočih deželnozborskih volitvah podpirati krščansko socialno stranko. — Saksonski kralj Jurij pride v pozni jeseni obiskat našega cesarja na Dunaju. — Bolezen belgijske kraljice Marije Henrijete se je shujšala. — Nemško društvo za Koroško sklicuje na dan 5. oktobra velik shod v Celovec v svrhu deželnozborskih volitev. — Med burškimi generali ter intrusgentno skupino Krügerja, Leyds in Reitza je nastal razpor zaradi neuspešnih londonskih pogajanj. — Za klerikalne šole na Francoskem so ustanovili klerikalni aristokratje »Ligo sv. Martina«, ki bo ustanavljal katoliške privatne šole s posvetnimi učitelji in učiteljicami. — »Proč od Rima«. Na otoku Korsika so vložili najuplivnejši državniki prošnjo na ministrstvo za ustanovitev protestantskih občin. — Dve avstrijski vojni ladji, »Cesar Karol VI.« in »Zenta« nastopita prihodnji mesec zelo zanimivo prekmorsko potovanje. — Demonstračije zoper srbske pope so se pripravile v Bosanskem Brodu. 16. pešpolk je napravil zopet mir. — Perzijski šah se je podal iz Pariza na Rusko k carskim manevrom.

Rimski klerikalizem

Vzrok temu nedostatu je bil ta, da za dramatične predstave nismo imeli niti primerne prostora, niti pripravnega odra. Pomankanje domačih predstav je občinstvo silno občutilo in le pogosto so se čuli glasovi, da bi se v tem oziru kaj storilo in ukrenilo. Pa splošna želja občinstva se sedaj bliža svoji rešitvi, kajti gospod Anton Šibenik je sprožil izvrstno idejo, da se ustanovi v Postojini dramatični klub in napravi potreben oder.

To se mu je tudi po velikem trudu in žrtvovanju posrečilo; oder je že končan in klub zbran.

Prva igra se bude igrala v nedeljo, 21. t. m. To dve in pol ure trajajoča igra tragične vrste v treh dejanjih, »Grajsčakov samomor ali kletev pijančevanja« spisal je gospod Šibenik sam. Gojimo trdno prepričanje, da bude ta igra pod spremnim vodstvom večsrega načelnika dramatičnega društva gospoda Šibenika, ki nam je znani kot izborni igralec in dramatik, dosega najboljši uspeh in da imamo pričakovati obilo umetniškega užitka in to tem bolj, ker se skušnje pod vodstvom gospoda Šibenika že 6 tednov vrše. Pri tej igri sodeluje nič manj kot 16 oseb in gojimo tedaj trdno nado, da bude predstava zelo interesantna.

Z veseljem pozdravljamo idejo gospoda Šibenika in mu iz srca želimo, da bi s svojim dramatičnim klubom, oziroma s svojimi diletanti dosegel najboljši uspeh in opozarjamo vse prijatelje dramatične umetnosti na 21. septembra, ko se jim nudi prilika, zopet enkrat uživati veselje domačih predstav.

Igra se bude vršila v veliki krasni dvorani, ki jo je pred kratkim sezidal naš izborni narodnjak hotelier gospod Fran Perner, v kateri dvorani je prostora za več stotin ljudi. Pač zelo potrebna je bila ta dvorana, najsibodi radi domačinov ali radi jame obiskovalnih tujev.

Slednji gre velika pohvala tukajnjemu slikarju gospodu Josipu Inocentu, kateri je zelo umetniško naslikal vse potrebne kulise in sicer brezplačno. Trudil se je pri tem več tednov in napravil posebno lepo zagrijnalo. Njegova požrtvovalnost je v resnici vse povhvale vredna in kličemo zato izbornemu narodnjaku krepki »Na zdar!«

O igri in predstavi spregovorimo svojo sodbo pozneje.

Rimski klerikalizem

in še to in ono.

XXXV.

Nrvna podlaga državnega, javnega in rodbinskega življenja je zakon. Le zakonsko življenje daje jamstvo za nrawn razvoj človeške družbe in zato se po vsej pravici smatra zakon kot sveto uredbo, ki naj sloni na mejsebojni ljubezni, na mejsebojni zvestobi in na mejsebojni odkritosrčnosti. Ce se kršte podlage vsakega zakona, je konec zakonskemu zadovoljstvu, konec zakonskih sreči in je nrvni propad rodbine skoro neizogiven. Ljubezen naj stvarja med zakonskima zaupnost in odkritosrčnost ter zvestobo, a ce kateri del greši, naj mu pripoznanje in iz ljubezni izvirajoče odpuščenje na novo da nrvno samozavest in na novo odpre dom zakonske sreče.

Liguori pa ima tudi glede zakonskega življenja vse drugačne nazore in to nazore, ki so vse prej kakor nrvni.

Na vprašanje: »Sme li žena tajiti storjeno z zakonom o mstvu v namen, da svoj greh možu prikrije«, odgovarja Liguori:

»Zakonomna žena lahko dvojno odgovori, da zakona ni prelomila, ker zakon vzliz njeni nezvestobi še obstoji. Ce je pa svoj greh priznala pri spovedi, lahko reče, da ni krija, ker je greh s spovedjo že odpuščen. V tem slučaju tajila lahko s prsego.«

Gury, ki se tesno drži Liguorija, je ta nauk še obširnejši utemeljil, popolnoma v smislu, da sme žena dejanski storjeno nezvestobo s prsego utajiti, in v najnovejšem času je saksonski princ Maks ta nauk zagovarjal, dasi obsegata nauk direktno navodilo, kako se naj nezvesta žena odtegne posledicam svojega dejanja, torej navodilo za zakonomstvo.

Ce nastane iz zakonomstva otrok, potem žena tudi ni dolžna pripoznavati, da otrok ni zakonski, tudi ce so vsled teg a zakonski otroci oškodovani. Naravno je, da svetnik, ki ima take nazore, tudi ne pripoznavata svetih dolžnosti, ki jih imajo starisci do otrok. Na vprašanje »Ali je bogat zakonom, ki spravi svojega nezakonskega otroka v najdenišnico, dolžan, po-

Dopisi.

Iz Postojine. Naš trg, ki je slovel od nekdaj kot središče družabnega življenja na Kranjskem, je zadnja leta glede tega nekoliko zaostal. Ce tudi Čitalnica in društvo Sokol po svoji moči skrbita za razne veselice in se je postojinski Salonski orkester trudil razveseljevati prebivalce z raznimi koncerti, pogrešali smo nekaj, česar smo imeli prejšnja leta v obilosti, in to je: dramatičnih predstav.

Dalje v prilogi.

vrniti najdenišici troške za vzgojo otroka?« odgovarja Liguori:

»Nekateri potrjujejo to vprašanje, drugi je zanikujejo. Istina je, da najdenišnice niso ustanovljene samo siromakom v pomoč, marveč tudi zaradi bogatašev, ki so v nevarnosti, da pridejo ob dobro ime.«

Torej zakonolomni stariši smejo svoje nezakonske otroke vredi v najdenišnico, jih prepustiti bedi in še troškov za prvo vzgojo jim ni treba povrniti, da si bogataši le ohranijo dobro ime. Ljudem, ki so mnenja, da imajo stariši dolžnost skrbeti za svoje otroke in jih skrbno vzgojiti, da postanejo koristni člani človeške družbe, ljudem, ki menijo, da najdenišnice niso ustanovljene, da bi sprejemale nezakonske otroke bogatih ljudi, se bo taka morala seveda jako čudno zdela.«

Liguori ima pa tudi o šesti božji zapovedi vse drugačne nazore, kakor drugi naravnji ljudje. Nam je popolnoma nemogoče, da bi le količaj pojasnili nauke Liguorijeve o spolskih zadevah. Kaj tako nemoralnega, kaj tako gnušnega si nihče ne more niti v duhu predstavljati. Liguorijevi nauki so v tem oziru monstrozna negacija v sakte nравnosti, strup za spovednike in strup za ljudstvo.

Kakor rečeno, ne moremo navajati izgledov, ker so svinjarije take, da postane človeku slabo, če jih čita. Pač pa rotimo stariše, naj skrbno pa zijo na svoje otroke, ki hodijo k spovedi. Tudi pri nas se tu in tam praktira liguorianstvo v najgrši obliki tako, da mnogo dostojučih gospod in deklet že davno ne mara več k spovedi hoditi.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 13. septembra.

Spološna in jednaka volilna pravica. Z Notranjskega se nam piše: Zadnjič je dr. Žlindra v Cerknici »farbal« ljudi s splošno in jednako volilno pravico. Če mu je res za tako volilno pravico, naj izposluje, da se bo tudi knez Winischgraetz zanjo izrekel. Kolikor poznamo kneza Windischgraetza, ne verjamemo, da bi on hotel svojemu kočijažu priznati tisto volilno pravico, kakor bi jo imel on, saj doslej še kmetom ni pustil voliti po svojem prepričanju, marveč so morali vedno takoj voliti, kakor je on ukazal, sicer niso dobili več zasluga. Šusteršič zleže knezu Windischgraetzu pri vsaki prilik pod suknjo. Radovedno smo, kaj bo zdaj reknel knez Windischgraetz, ko je Šusteršič vse veleposestnike, vse grofe in barone, torej tudi kneze proglašil za oderuhe in tepece. Priporočamo knezu Windischgraetzu, naj si pusti preložiti, kar je Šusteršič na raznih shodih govoril o kranjskih veleposestnikih in aristokratih. To bo poučno berilo za Njegovo svetlost!

Klerikalni „tabor“ v Ljubljani, ki je napovedan za dan 12. oktobra, se bo vršil na prej Piklovem svetu v Frančiškanskih ulicah. Ta svet je sedaj last konsorcija, kateremu stoji na čelu dr. Gregorič. Kakšne namene imajo klerikalci s tem shodom, to je razodel škofov »Slovenec« v četrtek. Pozivljal je naravnost na uboj in bil vsled tega konfisciran. Z ozirom na brezmejno ščuvanje na klerikalnih shodih in v klerikalnih listih apeliramo na občinski zastop, naj ukrene, kar je potrebno za javno varnost. Več o tej stvari ne bomo pisali, pač pa apeliramo na vso Ljubljano, naj bo pripravljen na klerikalni »tabor« 12. oktobra.

Mohorjeva družba in celovski škof. »Gorenjec« je v zadnji številki naznani, da je družba sv. Mohorja dala celovškemu škofu dr. Kahnu precej znatno posojilo. Ta vest nas je nemilo zadebla. Že dejstvo samo, da si gre nemški škof dr. Kahn delat dolgo pri slovenski družbi sv. Mohorja, ne vzbuja veselih občutkov. Zakaj si škof ni izposodil denarja pri kakem denarnem zavodu, kjer bi ga pravlahko dobil, zakaj si ga je izposodil od družbe, kateri je le škodoval, korig. stil pa ničesar? Znana stvar je, da je škof Kahn ustanovil v Celovcu nemško tiskarno ter s tem odvzel družbi sv. Mohorja jakomnogo zasluga. Prej je imela družba sv. Mohorja vsa dela za duhovščino, zdaj pa ima vsa ta dela škofova nemška tiskarna. Škof je sicer pokrovitelj družbe sv. Mohorja, a ljubil je

ni nikdar. Sedaj, ko je potreboval denar, pa se je spomnil te družbe in jo »napumpala«, mesto da bi šel h kakemu denarnemu zavodu. Nam se to zdi kako sumljivo in kar ne moremo se iznenediti bojazni, da si je škof izposodil denar pri družbi sv. Mohorja, ker ga sploh ne misli vrniti. Pomisli se mora, da je družba sv. Mohorja zasnovana kot cerkvena bratovščina, s katero škof lahko storil, kar hoče in je popolnoma izključeno, da bi ta cerkvena bratovščina škofu posojeni denar kdaj iztirjala. Če škof sam ne bo plačal — bo denar izgubljen. In ta denar je nabran v slovenske kulturne namene, a nameno, da se porabi v korist slovenskega naroda, ga bo celovški nemški škof za pravil za svoje politične, zasebne ali kakake druge namene, gotovo pa ne v slovenske narodne in kulturne namene.

Ivan Nabergoj. Včeraj so na prijaznem Prosek uročili materi zemlji smrtnje ostanke nepozabnega rodoljuba in prvoroditelja Ivana Nabergoja. Pogreb je bil velečasten in je posvođen, kako sploštan in priljubljen je bil pokojnik. Zbral se je ogromno ljudstva iz okolice in iz Trsta, na čelu vsem vsi slovenski člani mestnega zastopa tržaškega. Iz Ljubljane so prihiteli kot zastopniki narodno-napredne stranke gg. dr. Ferjančič, dr. Kušar in dr. H. Dolenc, kot zastopnika klerikalne stranke gg. Povše in dr. Ign. Žitnik, iz Gorice je prišel g. Gabršček, iz Istre poslanca Spinčič in Trnjajstič. Zbral se je pa tudi mnogo drugih pokojnikov prijateljev iz vseh strani slovenske domovine. Iz Sežane so prišli okrajni glavar g. Rebek in mnogo uradnikov, a ti so prišli kot Nabergojevi osebni prijatelji, ne kot zastopniki tržaške vlade. Tržaška vlada in tržaški municipij namreč pri tem pogrebu nista bila zastopana. Lahoni še pred velečastjem smrti niso prikrivali svojega sovraštva do moža, ki je največ storil za probujenje Slovencev v Trstu in v okolici. Postopanje tržaške vlade je pa brez taktnosti prve vrste. Pred hišo žalosti in pri grobu je pelo pevsko društvo »Hajdrih« prav izborni. Na grobu je najprej govoril istrski deželnji poslanec g. M. Mandić, ki je v krepkih besedah opisal vrlino in zasluge pokojnikove za slovenski narod, katerega je ljubil z vso strastjo svojega srca, ter v velikih potezah označil Nabergojevo delovanje v javnosti od tistih časov, ko je prvič v tržaški okolici razvil slovensko trobojnicu, pa do onega časa, ko so Lahi osleparili Nabergoja in ves slovenski narod, za jedini državnozborski mandat tržaški. Govoril je potem g. dr. Ferjančič, ki je naslikal kremeniti značaj umrlega rodoljuba in njegovo idealno domovinsko ljubezen ter rotil navzvane, naj ostanejo zvesti idejam, ki jih je zastopal Nabergoj. Ko so položili pokojnika v zemljo, je bilo pač vsako oko roso. Nabergoj počiva sedaj na proseškem pokopališču — a daj mila usoda, da bi njegov duh ostal med njegovimi rojaki in jih vodil naprej po poti, katero jim je on kazal, in ki vodi h končni zmagi.

V obrambo škofa Antona Bonaventure nam je poslala pobožna ženica naslednje prijazno pisemce: »Jest Vašig cajting še enkol nisem brala, Vi ste s hudičam u žlaht k teku hedu pregajnate naša pastirje, k jeh je sam Buh postavu. Posebu gnadlivga firšta jen škofa. Pravil so m pa, de ste pisal de škof rad štrukle jejo, Vi ste s hudičam u žlaht zatu teku pregajnate gnadlivga firšta in škofa. Jest pa vsem, da škof enkol štruklov ne jejo. Jen zatu prekličte tisto od štruklov. Keder prideja škof h nam, jem damo šunken pa medena potica. To jejo rad, pa ne štruklu ampak medena potica. Po zdravlam Vas lepo pa delejte pokuro za soje grehe pa pestite vaše cajtinge k sa obsedene. Pa pestite škofa per gma pa gespuda Nadraha, pa rajš povejte kaj je dohtar Taučar k sa teku debel škof so pa sehi. Le mirkejte kaku boste na sodn dan rajtengo dajal za tiste strukle.«

Učiteljska imenovanja. V zadnji seji deželnega šolskega sveta so bili med drugimi imenovani: Nadučiteljem na II. mestni dežki ljudski šoli v Ljubljani g. Fran Gabršček, na mesto gosp. Gabrščka pa g. Jakob Dimnik. Na iz-

praznjena učiteljska mesta v Ljubljani so imenovani gg. Fran Gärtnar v Kranju, Pavel Gorjup v Kamniku in g. Ivan Bernot. Imenovani so nadalje: za Bled g. Avgust Jensko, za Čatež gosp. A. Vidmar, za Breznicu gdč. Karolina Damjanovič, za Banjaloko gdč. Frančiška Mikec, za Leskovec gdč. Angela Bautek, za Bohinjsko Bistrico gdč. Frančiška Zemljanc, za Planino g. Anton Krže, za Št. Rupert g. Ivan Simončič, za Rako gdč. Ljudmila Črne, za Št. Janž gdč. Ana Kopac, za Dob g. M. Hiti, za Hrušico g. Jakob Cepuder, za Zatičino gdč. Ernestina Zajec, za Tržiče gdč. Marija Garbajs. V začasni pokoj je šla g. Apolonija Dolinšek v Št. Vidu pri Cerknici.

Iz deželnega gledališča.

15. t. m. ob 3. popoldne se vrši v deželnem gledališču komisionalni ogled zastopnikov deželnega odbora, »Dramatičnega društva«, »Theatervereina« in gasilnega društva. Izkušnje, ki so se vrstile doslej v dvorani v II. nadstropju, se začno prihodnji teden na održi.

II. slovenska umetniška razstava.

Arrangement te razstave bo docela drugačen kakor je bil prvi. Nova stojala se dovršće te dni. Radi gorenje luči v veliki dvorani »Narodnega doma« bo razsvetljava mnogo ugodnejša, kakor je bila v »Mestnem domu«. Razstavo uredē gg. Jakopič, Grohar, Strnen in Žmittek. Plakat slika g. Grohar. Tudi II. razstava se otvoril slovensko. Društva in dijaki bodo imeli znižano vstopnino.

Primarij dr. V. Gregorič se je vrnil iz svojega potovanja.

20letnica „Lire“ v Kamniku. Prelepe pevske slavnosti v Kamniku udeležila se je tudi deputacija hravtskega pevskega društva »Sloga« v Zagrebu. V deputaciji sta bila gg. pl. Dorotka in Kozlovič.

Č. članom šišenskega „Sokola“ se daje na znanje, da je pri tivrdki »I. Vindiš, Praga-Smichov« naročeno telovadne orodje došlo. Pri jutrušnem prvem občnem zboru »Sokola« bo telo vadnica že urejena in prihodnji teden se prične z redno telovadbo. Bratje Sokoli! Na svidenje jutri ob 10. uri zjutraj v novi telovadnici v J. Vodnikovi hiši št. 62, kjer so nahaja čitalnica, nasproti cerkev.

Umril je v Gradcu vladni svetnik v p. gosp. dr. Josip Unterluga uer. Pokojnik je bil rodom Novomeščan. Dasi je dolgo časa služboval kot vojaški zdravnik, je vendar ostal zvest svojemu narodu. Zlasti je bil velik prijatelj slovenskih dijakov ter jih rad podpiral. Leta 1878. je bil v Banjaluki štabni zdravnik, potem pa prestopil k bosanski vladni kot sanitetni referent. Tudi v Bosni ni pozabil pokojnik nikdar, da je Slovenec. Bodil vremenu možu zemljica lahka.

Utopil se je 12. t. m. v Dravi v Ptiju Bruno Toplak, učenec IV. razreda ljudske šole in sin g. Frana Toplaka, c. kr. davčnega oficiala v Ptiju. Nesrečni deček je šel ob pol 9. uri zjutraj iz stanovanja, ki je tik Drave, v privezan čoln ribit, čoln izgubi ravnotežje, deček pada v vodo in izgine v valovih. V bližini nahajajoči se pionirji ga sicer kmalu izvležejo iz valov, a vsi poskusi oživljenja bili so zastonj.

Iz Rajhenburga se nam piše: V svojem malem imenu poleg Rajhenburga je po daljšem bolčanju včeraj zjutraj preminul vpokojeni župnik, g. Fran Ksaverij Walter, v 67 letu svoje dobe. Rajni se je bil narodil 24. oktobra 1835. l. v Vojniku. Latinske šole je dovršil v Celju, a bogoslovke v Celovcu in Mariboru. 1879. l. je prišel sem župnikov, ter po 16 letnem službovanju l. 1895 stopil v pokoj. — Pokojnik je bil širom znan kot zelo telorančen in koncilijaten duhovnik, silo zabaven društvenik in dober pevec-basti. Bil je dober narodnjak, darežljiv in izvanredno gostoljuben, zato pa zavuča le neznačno imovine. V Rajhenburgu je ustanovil čitalnico in kateri je bil tudi prvi predsednik. S svojim vpokojenjem je odložil to čast. Iz svogega žepa jej je bil nabavil veliko Vodnikovo sliko ter glasovir. Bil je tudi soustanovnik tukajnjemu gasilnemu društvu in posojilnici. Za časa svojega kapelovanja v Sevnici stekel si je i tam za narodno društveno življenje zaslug, zlasti kot soustanovitelj bralnemu društvu. S pokojnikom lega v grob kos starega Rajhenburga

in jeden tistih duhovnikov stare korenine, ki so od dne do dne redkeji mej nami. Dasi mu je bil sedanji stan v videmskoj župi, pokopali ga bodemo v soboto, 13. t. m. ipak le v Rajhenburgu, ker je bil izrazil željo, da želi počivati mej nekdanjimi svojimi župljeni in prijatelji. Bodil poštenjaku-pokojniku blag spomin!

Roparska družba. Iz Jarne se poroča, da so se v Slov. goricah pritepli roparji; govori se, da so beguni iz Ogrskega in Hrvatskega. Ropajo ponajveč po šentjakobske župnije ter nadlegujejo ljudstvo ponoči in po dnevu. Krajejo, kar jim pride pod roko, zlasti vino; baje jih je okoli 30, oboroženi so s samokresi. Vrhutega napadajo tudi ljudi; tako so že pri belem dnevu oropali dve ženski in ju težko pretepli. Orožniki jih zasledujejo, a dobili so šele tri zločince. Prestrašeno ljudstvo spi na prostem, ker se boji prenočevati v hišah radi požiganja.

Bogata trta. V Gradcu se nahaja na vrta neke hiše trta z 1191 grozd. Pred leti je imela trta le 500 grozdov, a marljivemu vrtnarju se je posrečilo s skrbnostjo število grozdov tako pomnožiti. Grozdi so bili in izborne kakovosti.

Izpred porotnega sodišča. Nevaren tat. Sinoči se je završila obravnavna zoper Franca Pirša, vulgo Košarjev iz Mengša, ki ga je zasačil svoječasno v tukajšnji zastavljalnici policijski uradnik Toplikar, ko je zastavljal pri Vilfanovih na Črnučah ukradeni zlatnino in srebrnino. Izdal se je za Janeza Hribarja ter še pred sodiščem trdil, da je dragocenosti kupil od neznanega moža v Trstu za svojo nevesto. Pri hišni preiskavi so našli pri njem celo zbirko ur, verižic in zastavljalnih listov za 1568 K. Povsod ga opisujejo kot zelo nevarnega tatu in pretepača, ki se le s tatvino živi. Bil je že neštevilokrat kaznovan zaradi tatvine, pretepa, vlačuganja itd. Obsodili so ga na šest let težke ječe. — Očeta ubil. Danes zjutraj se je začela obravnavna zoper 24letnega kočarjevega sina iz Mosta Franca Gepica, ki je dne 2. avgusta t. l. v prepisu svojega 67letnega očeta Janeza Gepica tako osuval in pretepel, da je isti dva dni pozneje umrl. Obtoženi se izgovarja, da je bil žganja pijan ter se je moral proti očetu braniti. Porotniki so tudi bili prepričani o popolni pijanosti ter ga oprostili.

Mednarodna panorama. Z veseljem pozdravljamo drugo sezono tol nam priljubljenega umetniškega zavoda. Težko smo ga čakali! Ta teden je na vrsti naša domača dežela: Belopeško jezero, Kranjska gora, Peričnikov slap, Bled, Bohinjsko jezero, Kranj, slike ob Tržiču, Medvode, Ljubljana, Kamnik, Postojna, Kočevje... Kdo bi vse to naševal! Trgovec pravi: »Dobro blago se samo hvali.« Mednarodna panorama tudi ne potrebuje priporočila, kajti kdor ja ta umetniški zavod enkrat posetil, pride zopet in zopet nazaj.

Po izgredih v Zagrebu. Preiskava radi velikih izgredov proti Srblom se nadaljuje in zapre policija skoro vsek dan kakega novega junaka. Časniki Perniča, sotrudnika »Hrv. Prava« in kršč.-socialnega agitatorja Hinkota Sirovata je policija že izročila sodišču. Aretirala je pa tudi brata tega Sirovatke, Ivana Sirovatka, ki je zadnjič v Ljubljani rogovil, in pravnika Tkalčiča, sina odvetnika dr. Tkalčiča. Najbolj kompromitiran je krščanski socialist Sirovata. Uradne »Narodne Novine« so zadnjič trdile, da pri izgredih ni bilo nič pokudenega. To ni resnično. Zdaj so se dobile priče, ki so videte, kako so si ženske razdeljevale kavo in drugo iz srbskih prodajal odnešeno blago. Pa še nekaj prav zanimivega se je razkrilo. Govori se, da je po pričah dokazano, da sta železni zastori na valjcih pri Gjukovi trgovini odprla »prav umetniško« dva ljubljanska krščanska socialisti. Če je to resnično, tega ne vemo, a se že izkaže.

Hiter konec najnovejšega štrajka. Iz Trsta se nam poroča: Včeraj zvečer so imeli socialisti zopet shod. Predsedoval je tisti Pittoni, ki ga je »Solec« najbolj kompromitiral. Navzočni vladni komisar Pečotsch je zbranil socialistom pojasnil, da zakon vladni ne daje moči, da bi zatrla list »Il Sole«, da

je ta zahieva bedasta. Ko bi vrlada imela to moč, bi v Trstu marsikak list več ne izhajal, je dejal komisar Pechotsch. Po dolgi razpravi so socialisti končno vendar prišli do spoznanja, da s štrajkom ničesar ne opravijo. Sklenjeno je bilo štrajk ustaviti. Včeraj iz Gorice došlo vojaštvo se lahko vrne domov. Ta štrajk, ki je sicer komaj 48 ur trajal, je jako značilen. Naperjen je bil proti listu, ki je — pod drugim imenom — takorekoč iz nič ustvaril v Trstu socialdemokratično stranko. Dokler ni Camber z »Avantijem« začel dela, je bila socialno demokratična stranka v Trstu popolnoma brez pomena. Pozneje pa so razni prebrisanci izpodrinili Camberja, ker je imel prevelik vpliv na delavstvo. Zadnji čas je začel »Sole« ostro vojno proti tačasnim voditeljem socialno-demokratične stranke. Očital jim je dolgo vrsto sleparij, očital jim, da delavstvo brez vestno izkorisčajo svoje osebne namene. Namesto da bi bili prizadeti voditelji »Sole« tožili, namesto da bi bili priobčili račune in zahtevali, da nepristransko razsodiče vse preiše — uprizorili so štrajk in zahtevali, naj vrlada nekaj stori, česar nima pravice storiti, naj prepove izdajanje lista, ki je postal socialno demokratičnim voditeljem tako nadležen. Lepe pojme o časnikarski svobodi imajo ti socialno-demokratični voditelji v Trstu! S silo, z brutalno silo bi radi ubili list, katerega se ne upajo tožiti. V tem oziru so soc.-demokrati popolnoma podobni klerikalcem. Toda s štrajki in z upitjem še niso socialisti ovrgli »Sole ovih obdolžitev. Če jim je »Sole« storil krivico, naj mu to dokažejo, dokler pa tega ne store, ne bodo s štrajki nikogar prepričali, da so nedolžni. Žalostno pri tem je le, da se puste delavci tako za norca imeti.

Iz Doba se nam piše: Veselica, katero je priredilo prostovoljno gasilno društvo, se je obnesla. Če ni bila udeležba taka, kakor smo pričakovali, se imamo zahvaliti županstvu v Dobu, katero je na katoliški podlagi storilo vse, da bi pač ne bilo veselice, da bi bilo prostovoljno gasilno društvo popolno uničeno. Županstvo je namreč videlo, da so priprave silne in žnjimi tudi stroški, zato je iz posebne naklonjenosti do gasilnega društva, katero je namenjeno le v občini blago vsakogar, poiskalo vse instance, da bi preprečilo veselico. Tega sicer ni moglo doseči, doseglo pa je, da ste nam bili prepovedani obe igri, če prav nam jih je glavarstvo že dovolilo. A ne samo to, raznašali so tudi neresnične vesti, da se sploh nič ne vrši, da ne bo smela svirati niti domžalska godba. S tem so hoteli odvračati prosto ljudstvo, kar se jim je tudi nekoliko posrečilo, ali vsi niso šli na limanice. Poleg prostega ljudstva, katero je bilo silno ogorčeno nad umazanim početjem župana, kateri je to storil le iz sebičnosti in dobičkažljnosti, ker se veselica ni pri njem vršila, in poleg mnogih uradnikov in gasilnih društev »Kamnik in Lukovica«, smo imeli tudi odlične goste, kakor barona in graščaka g. Rechbacha, graščaka g. Pelikana, katera sta veliko darovala, da bi se stroški ložje pokrili. V obči so bili udeležniki, vkljub vsem intrigam nasprotnikov, zadovoljni in so se ves čas dobro zabavali, k čemur so pripomogli gg. pevci, kateri so tako dobro izvršili svojo nalogo, potem razni klovni, na plesišču pa — Coriandoli-corso. Posebno sta ugajali proda-jalki šopkov in razglednic, gospodični A. Januševa in M. Terpinčeva, bili sta v narodnih nošah. Nasprotniki torej niso dosegli, kar so nameravati, blamirati gasilno društvo in napredno stranko, blamirali so le sebe. Tega mnenja je tudi prosto ljudstvo in tu bi lahko rekli po receptu dr. Šusteršiča: »prosto ljudstvo je govorilo in izreklo svoje mnenje.«

Na Št. Jernejski sejem dne 25. avgusta t. l. prgnalo se je čez 1200 goved, 3000 svinj in 200 konj. Kupčija je bila jako živahna, ker je došlo veliko kupcev iz Štajerske, Koroške in drugih strani.

Zborovanja. Danes ob 8. uri zvečer zboruje »Društvo tiskarjev na Kranjskem« v Auerjevem vrtnem salonu; v Hafnerjevi pivovarni pa društvo avstrijskih železniških uradnikov. — Jutri dopoludne ob 9. uri zboruje v Pockovi gostilni v Sv.

Florijana ulicah strokovno društvo strojarskih pomočnikov. — Slovensko pevsko društvo »Lipa« ima istega dne popoludne izvanredni občni zbor v društvenih prostorih na Sv. Martina cesti štev. 10. — V gostilni »pri klavnic« zborujejo jutri ob 10. uri dopoludne zidarski in tesarski delavci.

V prid družbe sv. Cirila in Metoda se bo vršila domača veselica v nedeljo, dne 14. t. m., v gostilni »Prešernov hram«, Rožne ulice št. 29. Spored: Tamburaška godba, šaljiva pošta, prosta zabava. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstop prost.

Cirkus Enders. Predstave tega cirkusa so vedno tako dobre in zasluzijo zanimanje občinstva. Skoro pri vsaki predstavi so nove točke. Občinstvo je tako zadovoljno. Cirkus ostane le še malo časa tu.

Slaba šala. Ivana Urel v Nikeldorfu pri Ljubnem je dobila iz Ljubljane brezimno dopisnico, v kateri se ji je pisalo, da se je njena hči Terezija Urel tukaj ubila. Mati se je vsa prestrašena podala na pot v Ljubljano, a ko je prišla v hišo, kjer služi hčerka, jo je ta pozdravila s »servus mama«.

Pri stroju je ponesrečil včeraj dopoludne Franc Kresse, strojevodja v premogovniku v Kočevju. Mazal je nov stroj, ko je bil v teku. Stroj ga je zgrabil za desno roko in mu pretrgal žile. Ponesrečenca so pripeljali v bolnico.

V bolnico so pripeljali včeraj popoludne Ignacija Stupico, hlapca na Vrhu pri Moravčah. V šali ga je hotel neki delavec vreči na voz, pa je padel na tla in se težko poškodoval. Na večer je v bolnici umrl.

V blaznico so odpeljali danes zjutraj bivšega Bolaffijevega hlapca Frančeta Kotarja, stanujočega v Ravnikarjevih ulicah št. 6. Ponoči se mu je zmešalo.

Dežnik odnesel je nekdo solicitatorju Ivanu Kocjanu, ko se je bril v Gradiški brvnici. Dežnik je črn in ima rujavo palico v podobi koruzne slame. Gospod, ki je dežnik po zmoti zamenjal, naj ga prinese nazaj.

Na tla podrl je včeraj popoludne v Vegovič ulicah mehanik E. St. 4letno deklico Olgo Smerkolovo, hčerko črevljarskega mojstra g. Smerkola v Hilšerjevih ulicah št. 4. Deklica se je zaletela v kolo.

V Ameriko se je odpeljalo danes ponoči z južnega kolodvoru 44 oseb.

Izgubljene reči. Na Dolenjski cesti je bila izgubljena srebrna anker remontoar ura z nikelasto verižico.

Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 31. avgusta do 6. septembra 1902. Število novorojencev 14 (=207‰), mrtvorojenec 1, umrlih 15 (=222‰), mej njimi jih je umrlo za jetiko 1, za različnimi boleznjimi 14. Med njimi je bilo tujcev 5 (=333‰), iz zavodov 8 (=555‰). Za infekcionsimi boleznjimi so oboleli, in sicer za ošpicami 1, za vratico 6 oseb.

Najnovejše novice. 8. avstrijski shod za riborejo se je otvoril včeraj na Dunaju. — Zaradi draginje mesa na Nemškem sta prosila mestna magistrata v Bayruthu in Schwabachu državno ministristvo, naj vrlada zopet otvori meje za uvoz živine. — Sestra maščeval. Pred nekaterimi dnevi so našli v Bolonji bogatega grofa Bonmartino umorjenega. Sedaj je izpovedal last umorjenega, sloveči klinik profesor Murri, da je umor izvršil njegov sin, ki je s tem maščeval svojo sestro, grofovovo ženo, katero je mož v zvestobi goljuščil in potniku pretepal. Morilec je baje zbežal na Srbsko. — Prince Braganza, ki je bil zaradi znane nenravnosti v Londonu te dni pred porotniki, je oproščen. — Vlak je padel v reko blizu Madrasa z angleško pošto in podrl se je most. Mnogo potnikov je utonilo. — Kolera v Egiptu. Predvčerajšnjem je bilo zopet prijavljenih iz cele dežele 1350 slučajev kolere. Od 15. julija je zbolelo za kolero 20.328 oseb, umrlo jih 16.209. — Agenta so ubili ogrski kmetje v Bakonysegzu, ker jim je zarovalna družba, katero je agent zastopal, pri požarih premalo izplačala. — Nasledki vojaških vaj. Pri Halberstadtu je na vajah vsled napornega potovanja umrlo 9 vojakov, 28 pa jih je nevarno zbolelo. — Prisego je odpovedal pri sodišču v Stuttgartu neki mož kot priča, češ, da ne verjuje v Boga. Obsodili so ga v dvodnevni zapor.

Pisateljski jubilej grofa Tolsteja. Te dni je imel Tolstoju svojo 50 letnico pisateljskega delovanja. Star je 74 let. Samo list »Novoje Vremja« je pri-

nesel gorko pisan članek o delovanju Tolstega, drugi listi so molčali. L. 1852 so izšle prve povesti Tolstega: Iz dobe otroške, jutro vlastelina, kozaki in napad.

Iz slovanskega sveta. V Petrougradu nameravajo ustanoviti veliki muzej izključno za spominke po carju Petru Velikemu za l. 1903, ko bodo obhajali dve stoletnico, odkar je zgradil Peter Veliki Petrograd. — Znani ruski astronom državni svetnik pl. Wild, dolgoletni ravatelj petrogardske zvezdarne in temeljitelj mnogih meteorologičnih postaj na Ruskem, je 9. septembra umrl v Curihu. — Lužiški Srbji so najnovejša nevarnost za Nemčijo. Lužiški dijaki so se zbrali na shod in strahopetni nemški list trobenta v svet, da se nameravajo Lužičani združiti s Čehi ter ustanoviti veliko slovansko državo. — Fr. Naval, bivši član dunajske dvorne opere, pride 27. t. m. na gostovanje v Prago. Prva umetnikova partija bo naslovna uloga Maseneteve operе »Werther«. Potem nastopi v operah »Carmen«, »Violetta« in »Faust in Margareta«. — »Pravit. Veste« objavlja nekatere določne strani disciplinarne sodišča na vseh vseučiliščih, ki so podrejena ministrstvu. Člani so dijaki bodo vseučiliščni profesorji. — Kar zadeva kompetenco, sodijo v področje vseučiliščnega sodišča spori med dijaki, profesorji in uradniki in nekateri dijaki izgredi. — Kazen za zakonsko nevestobo na Ruskem. Na gospodarstvu sadeškem v kališki guberniji se je zgodil te dni nenavadn slučaj kazni za zakonsko nevestobo. Kmeta in mlado dekle so vpregli vaščani v voz, na vrat so jima dali komate, v usta brzde in z biči so ju silili, da vlečeta voz. Za vozom je stokala mlada ženka ter prosila: »Prizanesite mu, jaz sem mu že odpustila.« — Enak dogodljaj iz življenja ruskega ljudstva opisuje tudi pisatelj Gorkij.

Novi roman E. Zofe, »Resnica«, je začel izhajati v pariškem listu »Aurore«. Roman tvori 3. del cikla »Štiri evangelijski«, česar prva dva dela: »Plodnost« in »Delo« sta izšla tudi že v raznih prevodih. Roman »Resnica« je za Francoze zektualne važnosti, ker slika pogubni vpliv klerikalne vzgoje. Zola slika rimski klerikalizem kot pogubnosno, protosocialno, poneumnujočo in zastrljajočo moč, katero mora inteligenca udušiti. Roman se obrača preti duhovniškim šolam ter slika tragičnost zakona svobodomiselnega moža z zaslepljeno, v duhovniških mrežah živečo ženo ter boj med tem konstrastoma za otroka. Roman izide v kratkem v nemškem prevodu v Lipsiju.

Lasje in moda. Ni še dolgo tega, ko so si ženske barvale lase z ne-naravno rumeno barvo. Sedaj pa so si izmisli Parizanke zopet nekaj novega, s čimer si kazijo svoje od narave lepe lase. Črnelaske si praščajo svoje lase z rudečim, rjavolaske z bronastim in plavolaske s temnordečim praškom. Sedaj menda Parizani ne poljubljajo las svojih izvoljenik, ker bi imeli sicer — bronsiranu ustno. Sploh so ti praški kaj nevarni za nezveste može, ter lehk čestokrat izdajajo njih skupne skrivne ljubavne zveze.

Ljubezenška tragedija. Na Dunaju so našli, kakor smo že poročali, v arzenalu, v stanovanju nadporočnika J. Batke, ki je sedaj na vajah v Steinfeldu, mrtvo pomočno delavko Ano Slobodovo. 19 letno dekle je bilo v poročni opravi z mrtvinnim vencem v laseh; ležalo je v krvi na tleh. Slobodova je bila ljubica nadporočnikovega službe Josipa Matouška in bi imela postati v kratkem mati. Matoušek je prišel 9. t. m. na Dunaj in se je sesel v stanovanju svojega nadporočnika Slobodovo. Popoldne je ostavil stanovanje, zvečer pa so našli v odprttem stanovanju dekle ustreljeno in na tleh revolver ter listek, na katerem je bilo zapisano, da hočeta oba skupno umreti. Toda o Matoušku ni bilo siuha. Sumi se, da je on ustrelil svojo ljubico, zato so ga zaprli.

Kuga. V Odesi na Ruskem se je pojavila kuga. Od 10. junija do 7. t. m. so imeli že 17 slučajev kuge.

Koliko črnja se porabi v pariških šolah. Mesto je kupilo ravnokar pri pričetku pouka v svojih elementarnih šolah 17.000 litrov črnila za 8000 frankov. In ta množina bo jedva zadostovala, ako se pomisli, da obiskuje pariške elementarne šole 180.000 dečkov in dekle, ki porabijo posebno v prvih razredih za okorne črke in packe lepo množino črnila.

Zgledno mesto je dal sezidati na bregu Mičiganega jezera med Čikago in Milwaukee bogati čudak Dowie. V mestu, ki šteje že sedaj 10.000 prebivalcev, se ne prodaja ne tabak, ne opojne pižače, tudi ne sme biti ne igralnic, ne gledališč. i. t. d. Vsakdo dobri primerne zemlje v najem do l. 3000, a desetino dohodka mora dati v dobrodelne namene.

Anarhisti v Ameriki. Dne 21. m. m. se je zbral v newyorške »Irving Hall« na tisoč anarhistov, med katerimi je bilo tudi kakih 300 žensk. Med drugimi govorniki je bil tudi znani urednik M. Queen in urednik »Oesterr. Ung. Zeitung« Rudolf Grossmann, katera

sta znana še izza patersonskih nemirov. M. Queen je strogo napadal vse vlade in posebej še ameriško, dočim je Grossmann priporočal revolucijo. Čemu so zabavljali ameriški vladi, ne vemo, kajti anarhisti bi je moral biti celo hvaležni, ker vlada zakonov proti anarhistom ni sprejela in je to zadevne predlogi, katere je evropsko časopisje veselo pozdravljalo kot potrjeni zakon, odočno zavrgla. Zborovanje se je zaključilo z glasnim kričanjem »hura anarhija«.

* **Večerja za 125.000 K.** V gradu »Beaulieu« vršil se je 25. avgusta sijajen sprejem. Kdor spada k takozvanim »odličnjakom« se je gotovo odzval považni milijonarke Vanderbiltove in jo obiskal v njenem letovišču. V to svrhu je bila njeni hiši razkošno okrašena, kajti Vanderbiltovo je bila večerja nič več kot 25.000 dolarjev. V zabavo gostov je naleta gospa nad sto umetnikov newyorškega gledališča, tako, da take slavnosti v New Yorku še ni bilo. Pot, ki vodi do vile, okrašena je bila s palmami in najdražjimi cvetkami. Hodnik je bil okrašen z rudenim suknom in razsvetljen z električnimi svetilniki. Za garderobo so zgradili poseben paviljon. Pri stopnicah sprejemala sta Vanderbiltova goste ter juh vodila v gledališko dvorano, katera je bila bogato okrašena Hodnik in stebri so bili okrašeni s cvetkami, med katerimi je svetilo brez števil električnih žarnic v vseh barvah. Družabna soba je bila okrašena izključno le z ameriškimi »Beauty« vrtnicami; sprejemna soba z zvončki, čitalnice z orhideami in jasmindovimi grmoma. Po predstavi se je vršila pojedina, v katerem času so gledališča, spremeniли v plesno dvorano. Prvi ples je bil kobilj. Plesalci so dobili krasne darove. Potem se je vršila druga večerja in zjutraj so gostje ostavili »Beaulieu. To je veljalo 125.000 K.

* **Duhovniki proti spomeniku Renana.** Občinski svet francoskega mesta Prémier je sklenil, da postavi slavnemu učenciju Renanu, pisatelju dela »Zivljenje Kristusovo«, spomenik ter imenuje po njemu tudi ulico. Toda 82letni mestni župnik Le Goff se je temu uprl in je pisal župniku, da ne bo slavljenje največjega žalilca Kristusovega ter odpadnika, ki se je kakor Judež obogatel s tem, da je izdal svojega Boga, ki je umrl v blatu greha, da ne bo to slavljenje prineslo mestu nesrečo! Nadalje grozi župnik, da bo branil vsakomur stanovati v Renanovi ulici, nikdar ne pojde procesijo po njej, nikdar ne bo dovolil nesti sv. popotnico v bližnje onega, ki je tako žalil Boga. »Najboljše bi bilo, prepustiti Renana pozabnosti, ker le tako je možno olajšati njegovo trpljenje v večnosti.« Ker se je pridružil duhovnikom tudi škof, in je protestiral, da bi dobil »renegat« spomenik, četudi je bil eden najslavnejših pisateljev zadnjega stoletja, so tudi najzmernejši republikanci zelo razdraženi radi te ozkočnosti.

* **Časnikarska raca.** Spočetka 19. veka je postala navada, da so si časnikarji v dobi »kislih kumar«, t. j. v času, ko ni nobenih važnih novic, sami izmišljali senčne dogodke za svoje liste. Tako si je izmisli Bruseljčan, Cornelissen povest o požravnosti rac. Spisal je feljton, v kateri je pripovedoval, da so vzel 20 rac, Ena so skuhali s perjem vred ter jo sesekali ter dali ostalim 19 racam. Požrle so jo takoj. Nato so skuhali v sesekljavi 19. raco in jo dali ostalim 18 racam. Požrle so jo takoj. Nato so isto storili z 18, 17, 16, in dr. racami. Rac so žrle neprestano in skoraj brez odmora, požrle vse, dokler ni ostala samo še ena. A tudi ta bi bila najrajše še nadalje žrla. Ta izmišljena povest je povod za frazi »časnikarska raca«, ki pa se je v zadnjih letih spremnila v »morsko kačo«.

* **Čarownica v Černovicah.** V

ker o nej tudi sv. Daniel še ni vedel ničesar.

* **Trmoglavi kralj Alfonz.** Na klerikalnem španskem dvoru so vsak dan bolj iznenadieni, kajti kralj Alfonzo, čeravno strog katoliški vzgojen, je svojo katoliško vzgojo pozabil popolnoma. Za dvorno etiketo se niti ne zmeni in se sploh ne vede kraljevsko. V mnogih ozirih je dokazal, da ima prav zdravo pamet, dasiravno se je zatrjeval, da je idiot. Njegov pobočnik, general Pacheo večkrat ne ve, kako bi spravil kralja na „pravi pot“. Nedavno je Alfonzo potovel po Španskem. Pri slavnostnem vstopu v Oviedo se je kralj potožil, da je truden in je skušal iti v postelj. Pacheo mu je dejal, da se morajo po dvornem redu preje opraviti avdijence. Kralj pa je dejal roke k ustiu in pričel zdehati. Prisotni so vedeli, kaj želi in so odšli. V Leonu so kralja sijajno sprejeli. Med potjo je kralju krasni slavolok zelo ugajal. Radi tega je ukazal voz ustaviti, stopil iz kočije in slavolok od vseh strani fotografiral. Njegovi spremljevalci so zmanjšali kralja pregovoriti naj svoje „nekraljevsko postopanje opusti.“ V Santanderu so dali kralju, kateri je stal na odru, mestne ključe. Med tem je množica klicala: „Živijo Alfozo, Asturija, Španska in Santander!“ Ko je potem nastala tišina, se je kralj naslonil na ograjo in zaklical vojvod Veragu: „Vojvoda, vas pa ni nihče pozdravil, nihče vam ni klical „živio!“ Potem se je srčno smejal, dočim je bil vojvoda sličen poparenemu mačku. V Cabadongi obiskal je kralj tamnošnjo cerkev, v kateri je več sv. relikvij. Ko so odpreli „Te Deum“ je dejal kralj, da ima dovolj petja, in da je postal lačen. Pacheo je dejal kralju, da mora vendar tudi videti „svete“ relikvije. Škof mesta Cabadonga je peljal potem kralja k oltarju, kjer so shranjeni imenovani spomini. Tukaj mu je škof razlagal o čudotvorni moći nohta z noge sv. Petra in o laseh sv. Pavla. „Škof, ali v resnici verujete taki neumnosti?“ prekinil ga je kralj. Potem je škof skušal kralja pregovoriti, da imenovani noht ni kakega španskega menila, temveč sv. Petra. „Jaz ne verujem“, odvrnil je kralj. „Sedaj sem dovolj videl in grem h kosilu“. Pri teh besedah se je okrenil in odšel.

Društva.

— **Ljubljanski Sokol** priredi v nedeljo, 28. septembra t. l. popoldanski izlet v Škofljico. Poleg javne telovadbe je na vsporedu koncert in mnogo zabavnih točk. Nantančneji vspored, ki bode vsekako prav zanimiv, objavimo pozneje.

— **Odbor „Ženskega telovadnega društva v Ljubljani“** naznana, da sprejme telovadke do 1. decembra v »Nar. domu v »Sokolovia« telovadnici v sredih in sobotih od pol 6. do pol 7. ure zvečer.

— **Pevskega društva ,Slavec“** velika jesenska veselica, katera se ob ugodnem vremenu vrši jutri ob pol 4. uri popoldne na Koslerjevem vrtu, bode imela vsled zanimivega sporeda prav zaben značaj. Poleg petja in godbe bode gotovo najbolj zabavni del »Črnovojniška bitka«, v katero bode tudi nežni spol lahko posegel, kajti skrbljeno je za naj modernejše raznovrstno papirnato streljivo. Ob mraku pa bode na vrtu »Benečanski večer« z raznobojno razsvetljavo in plesom. Ako bi bilo vreme neuzodno, se veselica preloži. — Vstopina 20 kr. za osebo.

— **Slovensko trgovsko društvo „Merkur“**, priredi kakor smo že poročali, dne 5. oktobra t. l. veliko veselico v sokolovi dvorani Narodnega doma. Gotovo je ostala veselica, ki jo je priredilo pred 3 leti slovensko trgovsko pevsko društvo, slavnemu občinstvu v najlepšem spominu. Za to veselico pa se delajo že večje predpriprave. Naš pevski zbor je zelo marljiv in se je nadajati, da izvrši pevske točke častno. Vspored veselice je sledič: pevske točke, srečolov in prosta zabava. Pri veselicu sodeluje slavna vojaška godba 27. pešpolka kralj Belgijev. Posebno je društvo skrbelo za krasne dobitke in se je za le-te obrnilo na vnanje tvrdke, ki imajo kupičiske zveze z Ljubljano in na naše ljubljanske tvrdke. Mi upamo, da bo ta veselica gori omenjevo nadkriljevala, za kar se bo državni odborkolikor mogoče potrudil. Podrobnejše poročamo pravočasno.

— **„Belokranjsko učiteljsko društvo“** priredi slavnost 40letnega službovanja nadučitelja in c. kr. okrajnega šolskega nadzornika g. Ant. Jeršinovića v Črnomlju dne 21. in 22. septembra 1902. Vspored: 21. septembra. 1. Ob 8. uri zvečer veselica v Čitalnici. 22. septembra. 1. Ob 9. uri dopoludne slovenska maša. 2. Po sv. maši slavnostno zborovanje učiteljskega društva v šolskih prostorih. 3. Ob pol 1. uri banket v hotelu „Grad“. Kuvert brez vina 3 K. Kdor se misli udeležiti banketa, blagovoli se prijaviti pri g. Fr. Šetinu v Črnomlju do 18. septembra t. l.

Telefonska in brzovarna poročila.

Gradec 13. septembra. Volitve štajerski deželni zbor so že razpisane. Vršile se bodo: iz kmetskih občin 4. novembra iz mest in

trgov 7. novembra iz veleposestva 11. novembra.

Dunaj 13. septembra. Veleindustrijalec Guttmann, katerega je pred kratkim poskusil inženér Scholz v Selzthalu z dinamitno bombo ubiti, je daroval 400.000 kron za različne dobrodelne namene na Gorenjem Štajerskem.

Praga 13. septembra. Glasilo dr. Pacaka prijavlja neko pismo, ki ga je ravnki dr. Kaizl pisal Pacaku. V tem pismu pravi Kaizl, da se Koerberju ne sme čisto nič zaupati, in da je treba proti njemu začeti odločilno akcijo.

Brno 13. septembra. Trgovinski minister baron Call je češki manjšini olomouške trgovske in obrtnic zbornice obljudil, da ji izposluje ravno tako jezikovno ravnopravnost, kakor jo uživajo nemške manjšine v trgovskih zbornicah v Pragi in v Plznu.

Lvov 13. septembra. V Czestochowu so bili veliki nemiri. Ubitih je bilo 14 židov in jeden redar.

Budimpešta 13. septembra. Vladni „Nemzet“ pravi glede nagodbenega vprašanja, da je postal polozaj jako prekaren in da se pojde pri prihodnjih pogajanjih med Körberjem in Szellom za velevažne reči.

Pariz 13. septembra. Državni deficit znaša že doslej 180 milijonov frankov in naraste gotovo še nad 200 milijonov. Klerikalci skušajo to porabititi, da strmoglavijo sedanje ministarstvo.

Berolin 13. septembra. Znani publicist Harden, nekdaj Bismarckov telesni žurnalista, prijavlja v „Zukunft“ članek, v katerem z bridko ironijo označuje politiko cesarja Viljema proti Poljakom. Cesar je pred 10 leti javno slavil Poljake kot zveste državljane, sedaj pa jim je v Marienburgu očital sarmatsko impertinenco in šel osebno v Poznanj, kjer so mu kazali prave Potemkinove vasi.

Poslano.*

Izprašanemu zvedencu pakfnastih žlic.

Pri razprodaji v Idriji bil je kot izvedenec v srebrnini urar g. Ferdinand Škraba. Ne bi se spominjal njegove osebe, ako bi se ne pokazal pri omenjeni razprodaji kot neveččaka. Neke posrebrnene žlice bile so osode-polna stvar, katera ga je spravila v zmoto. — Da, še celo na opozorenje drugih se ni zmenil, da bi omenjene žlice, katere so bile le posrebrnene, nekoliko natančneje preiskal, kupil jih je sam kot srebrne za precej dostojo ceno. To ni več zmota, to je nevednost dotočnega, in vprašanje se vsljuje, je li mogoče še takemu izvedencu zaupati.

Ni vse zlato, kar je rumeno, tudi ni vse srebro, kar je belo.

V Idriji, dne 13. septembra 1902.

Sternen Matevž,
urar v Idriji.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon. (2229)

Borzna poročila.

Dunajska borza

dne 13. septembra 1902.

Skupni državni dolg v notah	101.20
Skupni državni dolg v srebru	101.10
Avtrijska zlata renta	121.40
Avtrijska kronska renta 4%	100.35
Ogrska zlata renta 4%	120.80
Ogrska kronska renta 4%	98.25
Avtro-ogrsko bančne delnice	1586 —
Ki aditne delnice	692.25
London vista	239.60
Nemški državni bankovci za 100 mark	116.97
20 mark	23.41
20 frankov	19.05
Italijanski bankovci	94.80
C. kr. cekini	11.29

Žitne cene v Budimpešti

dne 13. septembra 1902.

Termin.

Pšenica za oktober	za 50 kg K 877
" pomlad	" 706
Rž " oktober	" 604
Koruzna " oktober	" 541
" pomlad	" 543
Oves " oktober	" 547

Efektiv.

Mirno, nespremenjeno.

Darila.

Upravnemu našega lista so poslali:

Za družbo sv. Cirila in Metoda. Litija mlinada 84 K, kot čisti dohodek veselice z dne 7. t. m. — Iz Zagorja ob Savi 6 K 50 vin. z gesmom: „Darovala dva Zagorjana, katera se nista udala obstrukciji Topličanov — sevčke!“ — Skupaj 90 K 50 vin. — Živelj!

Ceneno domače zdravilo. Za uravnavo in ohranitev dobrega prebavljanja se priporoča raba mnogo desetletij dobro znanega, pristnega „Mollvega Seidlitz-praška“, ki se dobi za nizko ceno, in katera vpliva najbolj trajno na vse težko prebavljanja. Originalna skutica 2 K. Po poštem povzetju razpoljuja ta prašek vsak dan lekarni Á. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJI, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 1 (12-13)

30.000 kron znaša glavni dobitek olomuške razstavne loterije. Opozarjam na to naše čitatelje, da se vrši srečkanje nepreklicno dne 25. septembra 1902, ter da se vsi dobitki dobiteljem izplačajo tudi v **gotovini po odštku 10%**.

Kadar kdo zavžije kakre težko prebavljive jedi, potem se ga lotijo razne mučne bolezni, katere je treba ob pravem času zdraviti, da se iz njih ne izcimijo prav hude bolezni. Da se take hude bolezni preprečijo, za to je dobro rabiti v koristi sredstvo, ki pospešuje prebavljanje in kot tako je zelo dobro po svojem vplivu znan „dr. Rose balzam za želodec“ iz lekarne B. Fragnerja v Pragi, kateri se lahko kupi tudi v tukajšnjih lekarnah. — Glej inserat!

Težko se pregrejijo ljudje proti svojemu zdravju in življenju, ako zanemarjajo majhne bolezni, na pljučih. Vsaka bolezen na pljučih se da spočetka lahko in gotovo izlečiti, nasprotno, če se zakanasi zdravljenje, potem se včasi ne more za denar celega sveta več pridobiti izgubljeno zdravje. Zato je treba tudi na najmanje boleznske pojave obrniti najskrbnejšo pazljivost. Sama bolezen nikdar ne preneha, temveč takoj, kadar se pojavijo sumljivi simptoni, poprimi se kakrška izprščanega lečenja. Kjer je sušica pogibila več udov rodbine, ali kjer je neko dedno nagnenje do sušice (recimo pri škrofulih in dolgotrajnem kataru), bi se imelo smatrati za sveto dožnost, zljudko takoj v korenini in v kali zadušiti. Odkar se je spoznala pljučna tuberkuloza, so se iznašla tudi nebojna in dobra zdravila zoper njeno. Med ista se pa štejejo posebno Glandulen-tablecile dr. Hoffmanna naslednikov iz kemične tovarne v Meeranu (na Saksonskem). Hkrati ima ta prepart pred drugimi znanimi sredstvi, na pr. Cresosotom, to prednost, da je želodec in drugim organom popolnoma neškodljiv. Dobiva se v lekarnah, kakor tudi v skladisču B. Fragnerja, lekarnarja v Pragi 203/3. Natančne brošure o zdravljenju s poročili zdravnikov in ozdravljenih bolnikov pošilja tvrdka na zahtevanje gratis in franko.

Ponoš vsake gospodinje je gotovo, da na prvi perilo, katero hoče likati, prav bliščece. To se pa jako lahko doseže, ako se povsod poslužujejo priljubljenega amerikanskega brillantnega skroba za likanje, katerega izdeluje starozana kemična tovarna Fritz Schulz jun., delniška družba v Lipskem in Hebu. Ta skrob je vsled svojih izbornih lastnosti prav posebno zasloven po vsem svetu ter je bil večkrat — zadnjič na pariški razstavi 1900, odlikovan z zlato kolajno. Schulzov brillantni skrob za likanje je edini fabrikat, ki napravi brez vsake druge primesi — torej samo v vodi razpuščen — tako lepo likano perilo, belo kakor sneg in elastične trdosti, zraven pa čisto nič ne pokvari perilnih laken. Uporaba je prav priporočena. Zavitek z 1/4 litra vode ter zadošča za skrobljenje 3 srajc, 3 parov manšet in 6 ovratnikov. Lahko in gotovo se dosegne z vsakim likalnikom najlepše likano perilo — z bliščem ali brez njega. Celo popolnoma nevajenim rokam se posreči delo. Naravno je seveda, da se ta izborni fabrikat prav pogosto ponareja, za to služi v lastno korist gospodinjam, da pri nakupovanju pazijo na varstveno znamko (globus) in na rdeči zavoj. Dobiva se navadno v vseh drogujških, specerijskih, milarskih in dr. trgovinah.

Priporoča se, paziti na to znamenje, užgano v probek, in na etiketo z rdečim orlom, ker se tako pogostoma prodajajo ponaredbe

Umrl so v Ljubljani:

Dne 10. septembra: Marija Lampe, kamnoseka žena, 44 let. Kolodvorske ulice št. 30, jetika. — Metod Plevnik, sprevodnik sin, 2 mes., Zalokarjeva ulica št. 8, katar.

Dne 11. septembra: Feliks Breclnik, sirota, 16 mes., Dalmatinove ulice št. 9, akutni želodčni in črevesni katar.

„Slovenski Narod“

se prodaja v posameznih izvodih po 10 h v sledenih trafikah v Ljubljani:

M. Blaž

Stanovanje

s 3 sobami se odda za november v novi Pogačnikovi hiši, Cigaletove ulice št. 3, tik justične palače.

Več istotam.

(2223)

Godba.

Poučuje se na (2222-1)

violino in kontrabas.

Vpraša se pri Karolu Bitschu, Komenskega ulice št. 36, Ljubljana.

Pouk na glasovirju

daje (2120-4)

Finalija Slatner

Gospodske ulice štev. 4, I. nadstropje na levo.

Infanterijska

častniška uniforma

kompletna, skoro čisto nova, (porabljiva tudi za enoletnega prostovoljca) se po ceni proda.

Vpraša se v Streliskih ulicah št. 12, I. nadstr., od 6. ure zvečer. (2231-1)

Izšla je brošura:

Obstrukcija v deželnem zboru

ter se dobiva

v „Narodni tiskarni“ v Ljubljani.

Cena 20 vin., po pošti 24 vin., 100 komadov 10 kron.

LJUBLJANSKI ZVON

MESEČNIK ZA KNJIŽEVNOST IN PROSVETO.

LETNIK XXII. (1902).

Izhaja po 4/5 pole obsežen v veliki osmerki po eden pot na mesec v zvezkih ter stoji vse leto g K 20 h, pol leta 4 K 60 h, četrta K 30 h.

Za vse neavstrijske dežele n K 20 h na leto.

Posamezni zvezki se dobivajo po 80 h.

„Narodna Tiskarna“ v Ljubljani.

Sloveči profesorji
medicine in zdravniki pri-
poročajo

tinkturo za * želodec

lekarnarja Piccoli-ja
v Ljubljani
dvornega zalagatelja

Nj. svet. papeža

kot sredstvo, ki krepa želodec, vzbuja tek, pospešuje prebavljanje in odprtje telesa, posebno zdravilna za one, ki trpe na zastaranem zaprtju.

Tinkturo za želodec razposilja lekarnar Piccoli v Ljubljani v škatlicah z 12 steklenicami za K 2.52, s 24 steklenicami za K 4.80, s 36 steklenicami za K 7—, s 70 steklenicami za K 13—. (Poštni paket pod 5 kg.) (1507-5) 3

Anton Prešker
krojač in dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov
Ljubljana, Sv. Petra cesta 16

priporoča svojo veliko zalogu
gotovih oblek za gospode in dečke,
jopic in plaščev za gospe,
nepremočljivih havelokov itd.

Obleke po meri se po najnovejših uzorcih in po najnižjih cenah solidno in najhitreje izgotovljajo.

Jvan Wencais,
c. kr. davčni kontrolor

Marica Wencais, udova Strel rojena Mohorčič poročena.

Rudolfovo, dné 13. septembra 1902. (2218)

(Mesto posebnega obvestila.)

2 dijaka 2

iz bolje hiše sprejme učiteljska rodbina v oskrbo. (2150-3)

Naslov pove upravnštvo »Slov. Nar.«

Povsem kvalificiran (2223-1)

solicitator

išče službe. Gre tudi na deželo.

Ponudbe na upravnštvo »Slov. Nar.«

Dijaki in učenci

srednjih in ljudskih šol

vsprejemajo se na stanovanje in hrano.

Vpraša naj se: Krakovski nasip št. 18, pri sv. Jakoba mostu. (2190-3)

Iščeta se

2 krojaška pomočnika

za boljša in navadna dela. Vstop takoj.

Več se izve v trgovini »pri škofu Franc Vokaču v Novem mestu. (2219-1)

Pridna in spretna

Šivilija

se proti dobremu plačilu in v stalno službo sprejme v modistno trgovino na Štajersko. Dopisi naj se pošljajo pod »Šivilija« na upravnštvo »Slov. Naroda«. (2222-1)

Ključarske vajence

sprejmem proti plačilu.

J. Pust, ključar

Pristavske ulice štev. 8

(stari parni mlin). (2226-1)

Posestvo se proda

iz proste roke blizu Brezij v Mošnjah. Isto je pri farni cerkvi in šoli, pripravno za goštinstvo ali trgovino, v dobrem stanu. Posestvo s travnikami in gozdji vred se ceni na 2800 gld. Za polovico denarja se čaka.

Natančneje pové Lovro Pristavc, mesar in posestnik v Radovljici. (2213-1)

Vničujte

m u h e

najnevarnejše prenašalke bolezenskih in kužnih tvarin. (415-173)

Najboljše sredstvo je amerikanski

Tanglefoot

ki se dobi v vsaki boljši prodajalnici po 5 kr. pola.

Resna ženitna ponudba.

Meštar z dežele, kočar, izveden vseh meštarij, do 9000 kron premoženja, želi se oženiti z gospodično, katera bi imela nekaj premoženja, bila lepega vedenja ter zmožna slovenskega in laškega jezika.

Resne ponudbe s fotografijo naj se pošljajo na Franceta Mežnarja vulgo Fnoka v Zvrčah št. 10 pošta Podbrezje, Gorenjsko. (2225)

FR. P. ŽAJEC

Ljubljana, Stari trg št. 28

urar, trgovec z zlatnino in srebrinom in z vsemi optičnimi predmeti.
Nikelasta remontočna ura od gld. 1.90.
Srebrna cilinder remont. ura od gld. 4.—.
Ceniki zastonj in franko.
Konkurenčne cene!!!

(2227) Premiirano z zlatu kolajno na svetovni razstavi v Parizu 1900 in z zlatu kolajno na Dunaju 1902.

Dobiva se povsod.

Škatljice po 10, 16 in 30 vinarjev.

Mehanik Ivan Škerl

stanuje samo

Opekarska cesta št. 38.

Šivalni stroji po najnižjih cenah. Bielekle in v to stroku spadajoča popravila izvršuje dobro in ceno.

Pneumatik gld. 4.50.

MODERCE natančno po životni meri za vsako starost, za vsaki život in v vsaki faconni priporoča

HENRIK KENDA v Ljubljani, Glavni trg št. 17.

Skladišče za modno blago, pozamentrije, trakove, čipke, svileno blago, perilo, klobuke za dame, tkana in kratka roba na debelo in drobno.

Brata Eberl

Ustanovljeno 1842.

Prodajalna in komptoir: Miklošičeva cesta št. 6.

Delavnica: Igriske ulice št. 8.

Plesarska moštva o. kr. drž. in c. kr. priv. Južne železnice.

Slikarja napisov.

Stavbinska in pohištvena pleskarja.

Prodaja oljnatih barv, lakov in firnežev na drobno in na debelo.

Velika izbirka dr. Schoenfeld-ovih barv v tubah za akad. slikarje.

Zaloga čopičev za pleskarje, slikarje in zidarje, štedilnega marila za hrastove podeli, karbolineja itd.

Posebno priporočava sl. občinstvu najnovejše, najboljše in neprecenljivo sredstvo za likanje sohnih tal pod imenom „Rapidol“.

Priporočava se tudi sl. občinstvu az vse na najnovo stroku spadajoče delo v mestu in na dejali kot priznano resno in fino po najnižjih cenah.

**Išče se
družabnik**
ali **zastopnik** s kavcijo 1000 K za prodajo novega istrskega vina belega in črnega v tem mestu. — Ponudbe na „Cantina Parentina“ v Trstu, via Fontanone 9. (2172-3)

Odda se takoj v najem stara, dobro vpeljana **prodajalna in pekarija**
oddaljena uro hoda **iz Trsta**, na razpotji dveh glavnih cest. (2171-3)
Več pove upravnštvo »Slov. Nar.«

Kdor želi ustanoviti tovarno za izdelovanje lesa za čevljarsko, sedlarsko in klobučarsko obrt,
dobi delovodjo.
Naslov pove upravnštvo »Slov. Nar.« (2173-2)

Novo zgrajena hiša
v Bohinjski Bistrici, prav blizu predora in pripravna za vsako obrt, se odda v najem. Hiša obstoji iz osmih sob, dveh kuhinj in hleva za dva konja, zraven je senčnat vrt in veliko dvorišče. — Ceno pove lastnik **Valentin Mužan**, lesni trgovec in gostilničar na Bohinjski Beli. (2176-3)

Poštna in brzjavna upraviteljica

želi sedanje mesto **takoj premeniti**. Rada bi bila namreč kje v bližini Ljubljane nastavljena. Cenjene ponudbe naj se blagovolijo do 25. t. m. pošiljati na upravnštvo »Slov. Naroda« pod naslovom »Oktober«. (2177-3)

Državno preizkušena učiteljica

angleškega in francoskega jezika ki je bila več let v Londonu in Parizu, poučuje v teh jezikih.

Zglasiti se je od dne 15. septembra pri gdč. **Olgji Nadeniczbek** (2034-2) Mestni trg štev. 23, I, nadstropje.

Fotografični atelijé na sv. Petra cesti št. 27
L. Krema.
Solidna in cena izdelava slik vsake velikosti. Izložbe: na Sv. Petra cesti, v Prešernovih ulicah in v „Zvezdi“.

Učenca (2178-3)
sprejme v trgovino z mešanim blagom
F. Skušek, trgovec v Metliki.
Najfinješi in najboljši čaj svetá INDRA TEA.
Letošnji pridelek je ravnokar došel. Ponudbe za Avstro-Ogrsko sprejema (1973-8)
INDRA TEA IMPORT COMPANY, ZAGREB.

Naznanilo.

P. n.

Čast mi je s tem naznaniti Vam, da so tudi letos pri nas vinogradi krasni, t. j. tako rodovitni, in grozdje je zdravo. Jaz posedujem 10 oralov vinogradov in se nadjem, da pridelem nekaj sto hektolitrov vina. — Zato Vam ponujam grozdje za prešanje ali pa že prešani mošt ter garantiram za čistost in pristnost.

V slučaju potrebe se izvolute obrniti na mene. (2001-10)

Belježim z odličnim spoštovanjem

Franjo Kleščić
posestnik vinogradov

Jaska na Hrvatskem.

Veliki krah!

New-York in London nista priznašala niti evropski celini ter je bila velika tovarna srebrnine prisiljena, oddati vso svojo zalogu zgojni proti majhnemu platu delavnikov. Poslaščen sem izvršiti ta nalog. Pošiljam torej vsakomur sledče predmete le proti temu, da se mi povrne gld. 6-60 in sicer:

6 komadov najfinješih namiznih nožev s pristno angleško klinjo;

6 kom. amer. pat. srebrnih vilič iz enega komada;

6 kom. amer. pat. srebrnih jedilnih žlic;

12 kom. amer. pat. srebrnih kavnih žlic;

1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za juhe;

1 kom. amer. pat. srebrna zajemalnica za mleko;

6 kom. ang. Viktoria čašice za podklade;

2 kom. elektrikovih svečenikov;

1 kom. edilnik za čaj;

1 kom. najfin. siplalnice za sladkor.

42 komadov skupaj samo gld. 6-60.

Vseh teh 42 predmetov je poprej stalo gld. 40 ter jih je moči sedaj dobiti po tej minimalni ceni gld. 6-60. Ameriško patent srebro je skozi in skozi bela kovina, ki obdrži bojo srebra 25 let, za kar se garanjuje. V najboljši dokaz, da leta inserat ne temelji na

nikakšni slepariji

zavezujem se s tem javno, vsakemu, kateremu ne bi bilo blago všeč, povrniti brez zadržka znesek in naj nikdar ne zamudi ugodne prilike, da si omisli to krasno garnituro, ki je posebno prikladna kot

prekrasno

svatbeno in priložnostno darilo, kakor tudi za vsako boljše gospodarstvo.

Dobiva se edino le v (211-32)

A. HIRSCHBERG-a

Eksportni hiši američanskega pat. srebrnega blaga na Dunaji II., Rembrandtstr. 19/M. Telefon 14597.

Pošilja se v provincijo proti povzetju, ali če se znesek naprej vpošilje.

Cistilni prašek za njo 10 kr.

Pristno le z zraven natisnjeno varstveno znamko (zdrava kovina).

Izvleček iz pojavljenih pisem.

Bil sem s pošiljatvijo krasne garniture jako zadovoljen.

Oton Bartusch, c. in kr. stotnik v 27. pešpolku.

S pat. srebrno garnituro sem jako zadovoljen.

Ker je Vaša garnitura v gospodinjstvu jako koristna, prosim, da mi pošljete še jedno.

Št. Pavel pri Preboldu.

Dr. Kamil Böhm, okrožni in tovarniški zdravnik.

Josip Reich
likanje sukna, barvarija in kemična spirala na par Poljanski nasip — Ozka ulica št. 4 se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.
Postrežba točna. — Gene nizake.

A. KUNST
Ljubljana, Židovske ulice štev. 4.
Velika zaloga obuval
lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izberi. Vsakršna naročila izvršujejo se točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamnujejo. Pri zunanjih naročilih blagovoli naj se vzorec vposlati.

Od oblasti dovoljen mednarodni živinozdravniški informacijski zavod Dunaj, I. Vorlaufstrasse 4. (1955-3)
Pojasnila o direktnih dobavnih virih, o krajih prodaje, o stanju živinske kuge itd. Nasvet in posredovanje. Zahtevajte gratis prospakte.

RONCEGNO

najmočnejša naravna, arsen in železo sodržujoča mineralna voda priporočana po prvih medicinskih avtoritetah pri anemiji, klorosi, poltnih, živčnih in ženskih boleznih, malariji itd.

Pitno zdravljenje uporablja se celo leto.

Zaloga v vseh trgovinah z mineralno vodo in v lekarnah. (1928-2)

Sardelle sardine

ruske, delikatesne stanike v vinski omaki, **delikatesne stanike** v gourmand-ženofovi omaki **sardine** v mixed pickles z worchester omako, dalje **kremški in francoski ženof, karpe, ananas**, dobro ohranljeno, ponuja **po ceni** in **v najboljši kakovosti**

Rudolf Welleminsky & Co.

Jglava na Moravskem.

Mi pošiljamo **sardelle, karpe, delikatesne stanike, sardine, ženof in ruske sardine** v steklenicah, vseled česar se blago bolje ohrani kakor v plehastih ali lesenh ovojih, ruske sardine pošiljamo tudi v najboljši kakovosti po 15, 30, 50 in 120 kg, in je naše blago **jako po ceni**. Dobiva se skoro v vseh trgovinah z delikatesnim in kolonialnim blagom. (1927-5)

Zahtevajte naš cenik.

Zastopnik za Ljubljano: g. **Jožef Zider**.

Anton Tranfič, Pulj.

Cenik

za gotov denar brez skonta ali po poštnem povzetju.

Primorska in otoška vina za hektl. kron

1. Bela vina, Ia.	52-
2. Viško (Lissa) namiz. vino, belo Ia.	48-
3. Dalmatinsko	IIa. 42-
4. Istrijsko	Ia. 40-
5. " "	IIa. 36-
6. " "	IIIa. 32-
7. Dalmatinsko , rdeče (črno), Ia.	40-
8. Opolje , rdeče IIa.	44-
9. Istarski terrano , rdeče, Ia.	32-
10. Istarsko namizno vino, IIa.	28-
11. Sillher , namizno vino, jako fino	48-
12. Olkino olje	80-

Janci se za pristna naravna in trpečna vina.

Sodi se ne zaračunajo, morajo pa se vrniti z izplačano voznilo na železniško postajo Pulj.

Cene je razumeti od žel. postaje Pulj, ako se naroči sod najmanj 56 litrov.

Ant. Tranfič

posestnik vinogradov.

Pisar
zmožen slovenskega in nemškega jezika in izvežban v navadni pisarniški manipulaciji, dobi službo v pisarni **dra. Gvidona Srebreta**, odvetnika v Brežicah. Službo je nastopiti dn. 1. oktobra t. l. (2207-2)

Sprejme se
izurjen trg. pomočnik
več špecerijske stroke in trgovine z barvami. Ponudbe, z naznanim zahtevo je pošiljati na gosp. **Šandor Aleksander v Zagrebu**, Ilica štev. 40. (2179-3)

Hiša

v Ljubljani, na zelo pripravnem prostoru, v kateri je stara obrt in ki je v prav dobrem stanju, se za primereno ceno **proda**. Več se pozive pri lastnici **Kolodvorské ulice št. 6.** (2154-3)

Učenec

za trgovino z mešanim blagom, star 12 do 14 let, s primereno izobrazbo in ako je mog oče tudi nekoliko znanja nemškega jezika se takoj sprejme. Natančneji pogoji se poizvedo pri **Dragotinu Klauderu**, Bohinjska Bistrica (Gorenjsko).

Glasovir

dobro ohranjen, se radi pomanjkanja prostora **proda**. Vpraša naj se: **Hrenove ulice št. 13, spodaj na desno.** (2204-3)

Sprejme se

mlad trgovski pomočnik

dober prodajalec, zmožen slovenščine in nemščine v govoru in pisavi.

Nadalje sprejmam tudi (2194-2)

krepkega dečka za učenca

14—15 let starega, z dobrimi spričevali, v svojo trgovino mešanega blaga.

T. Mlekuž, Staritrg pri Rakeku.

Hrastova in kostanjeva

dryva
se bodo prodajala v nedeljo, dne 14. septembra, od 4. ure naprej v **Čassnikovi hosti** (2216-7)

Pod Rožnikom.

Dobre cenene ure
s 3letnim pismenim jamstvom razpošilja zasebnikom prva tovarna za ure v Mostu **HANNS KONRAD**
eksportna hiša ur in zlatnine Most (Brux) štev. 64 Češko. Dobra nikelasta remontoarka . . . gld. 375 Prava srebrna remontoarka . . . 580 Prava srebrna verižica . . . 120 Nikelnasti budilec . . . 195 Moja tvrdka je odlikovana s c. kr. orlom, ima zlate in srebrne medaile razstav ter tisoč in tisoč priznalnih pisem. (2758-77)

Ilustrirani katalog vseh zlatih in srebrnih priznalnih pisem.

Avgust Repič, sodar

Ljubljana, Kollzejske ulice štev. 16 (v Trnovem) 38 izdeluje, prodaja in pop

Išče se stanovanje

z dvema zračnima sobama s pritiklinami, oziroma se **zamenja** stanovanje s tremi sobami in pritiklino takoj ali meseca novembra. (2169-2)

Več pove upravnštvo »Slov. Nar.«.

Salame

ogrsko 170 gld., domače iz šunkna 1:20 gl., domače 1 gld., dunajske 80 kr., šunka brez kosti (Rollschinke) 90 in 1:10 gld., suho meso 70 kr., suha slanina 70 kr., glavina brez kosti 40 kr. kilo, **velike kranjske klobase** po 18 kr. in drugo pošilja od 5 kil na prej po povzetju in sicer le **dobro blago**

(1028-10) Janko Ev. Sirc v Kranju.

Mineralne vode in mineralni produkti

vse iz najbolj priporočenih vrelcev, ima vedno sveže v zalogi (1419-13)

Peter Lassnik

Wolfove ulice št. 1.

Kavarna Europa.

S tem uljudno opozarjam na svojo **po vsem na novo popravljeno**

kavarno

v katerej so 4 novi biljardi in jako udobni prostori.

Pred kavarno je lepa senčnata terasa. Za obilen obisk se priporoča z vsem spoštovanjem

Ant. Krapš
(2152-3)
kavarnar.

Otroška vrtca.

I. mestni slovenski otroški vrtec v Komenskega ulicah in II. mestni slovenski otroški vrtec v Cerkvenih ulicah se otvorita v torek, dne 16. septembra t. l.

Vpisovalo se bodo na obeh zavodih **dne 15. septembra** od 9.—12. ure dopoldne in od 3.—5. ure popoldne v dotičnih šolskih prostorih.

C. kr. mestni šolski svet ljubljanski
dne 9. septembra 1902.

100 hektolitrov
izvrstnega, garantirano naravnega

belega vina „graševine“ (Riesling)

iz leta 1901, lastnega pridelka, prodaja tudi v manjši količini **Josip Metzger**, posestnik vinogradov v Zlataru (Hrvatsko Zagorje).

Isti proda najboljšemu ponudniku letosnjem trgovcu 200 ha vinogradov takoj izpod preše.

Poštna hranilnica ček št. 849.086.

Telefon št. 135.

Glavna slovenska hraničnica in posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

pisarna: na Kongresnem trgu št. 14, Souvanova hiša v Ljubljani,

sprejema in izplačuje hranične vioge

obrestuje po 4½% od dne vložitve do dne vzdige

brez odbitka in brez odpovedi.

Uradne ure od 8—12 dopoldne in od 3—6 popoldne.

Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

(1882-6) Dr. M. Hudnik, predsednik.

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

ppriporoča svoj pripoznano izvrsten **Portland-cement** v vedno jednakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in odporne trdote **daleč nadklrijajoči** dobroti, kakor tudi svoje priznane izvrstne **apno**.

Priporočila in spričevala

raznih uradov in najsvovitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad: (924-22)

Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Učenca

• sprejme takoj •

R. Sušnik (2186-2)

trgovina s špecerijo in železnino.
Zaloška cesta štev. 15.

Böttger-ja podganska smrt

za popolno pokončanje vseh podgan, strupa prota za ljudi in domače živali, à 40 kr. in 60 kr., se dobiva samo

v deželnini lekarji „pri Marij pomagaju“ M. Leustek-a in v lekarji Ubald pl. Trnkóczy-ja v Ljubljani.

Z uspehom podganske smrti sem bil jako zadovoljen. Po prvem nastavljenju sem našel 18 podgan mrtvih in torej lahko vsakomur pripomorem to sredstvo.

Schweinfurt, dne 11. februarja 1899.
L. Kres, mlekarja.
(2208-1)

Za jesensko in zimsko sezono 1902/3.

SUKNENE OSTANKE in LODEN

za oblike za gospode razpošilja

od 1 gld. za meter naprej

D. Wassertrilling, Brno 31.

Star renomé. (2022) Vzoreci gratis in franko.

Rokavice

iz tkanine,
glacé in pralnega usnja

dobre vrste

kakor tudi (2626-82)

kožice za snažiti

v različni velikosti po nizki cenii pri

Alojziju Persché

Pred škofijo 22.

Epilepsija.

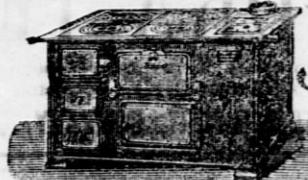
(2135-2)
Kdo trpi na padavi bolezni, krču ali drugih nervoznih bolestih, naj zahteva brošuro o tem. Dobiva se brezplačno in poštnine prosto v Schwanen-Apotheke, Frankfurt a.M.

restavracija in kopališče v Krškem

popolnoma opremljeno, dobro idoče, se proda radi rodbinskih razmer takoj.

Vpraša se pri lastnici Frideriki Kessler v Krškem. (2197-3)

„Triumph“ štedilna ognjišča

za domačije, ekonomije, restavracije, zavode itd. Priznano izboren fabrikat. Jako veliko se prištedi na kurjavi. (780-47)

Dobiva se v vsaki večji železniški trgovini.

Tovarna štedilnih ognjišč, Triumph'

S. Goldschmidt & sin

Wels na Gorenje Avstrijskem.

Zakaj ne kupuje več razumnega gospodinjstva nadavne sladne kave?

Ker za isti denar dobi veliko tečnejšo in okusnejšo =

Cacao-sladno kavo.

Zahtevajte pri trgovcu, kjer kupujete, samo (2128-2)

Cacao-sladno kavo.

V zavitkih po 10., 20 in 30 helerjev.

Na debelo se dobiva pri Viljemu Mocsári, Central Verkaufs-Bureau des I. oesterr. Cacao Malzcoffee-Fabrik, Dunaj I. Nibelungengasse 3.

Katera gospodična

pri pošti v ali blizu Ljubljane bi hotela menjati službo

s poštno in brzjavno upraviteljico na Zgornjem Štajerskem. Plače 36 kron in vse prosti. (2162-3)

Naslov pri upravnštvu Slov. Naroda.

Gostilna

dobro obiskovana, tik železniške postaje Gorjenske proge, ne daleč od Ljubljane, v hiši s 4 sobami, kuhinjo, jedilno shrambo, 2 kletima in verando, s hlevom, kovačnico, skladiščem, drvarnico in šupo, dalje z enim delom vrta za zelenjava, velikim sadnim vrtom in z eno njivo 8 mernikov posevne se odda pod jako ugodnimi pogoji v najem. (2130-2)

Natančnejša pojasnila daje iz prijaznosti gospod Fran Jarc v Medvodah.

Naznanilo.

Naznanja se s tem, da je občni zbor Mleksarske zadruge občine Jablanica v Vrbici, registravne zadruge z omejenim poroštvo, sklenil dne 15. avgusta 1902 razhod iste.

Upniki se pozivajo, da naznanijo svoje terjatve pri načelniku podpisane zadruge.

Mleksarska zadruga obč. Jablanice v Vrbici, (2198-2)

dne 31. avgusta 1902.

And. Samsa, Mihael Prosen, načelnik, blagajnik.

FERSAN-CACAO je železito, redilno in krepilno sredstvo, ki množi kri in jači živce, ter je tako okusno in lahko prebavljivo. Vprašajte svojega zdravnika.

Glavna zaloge za Kranjsko: (1156-18)

Josip Mayr, lekarna „pri zlatem jelenu“ v Ljubljani.

Aviso!

Opozarja se na razglas št. 5973, objavljen v časopisih „Grazer Zeitung“, „Grazer Tagespost“, „Laibacher Zeitung“, „Klagenfurter Zeitung“, „Slovenski Narod“, „Osservatore Triestino“ in „Wiener Landwirtschaftliche Zeitung“ zaradi

zagotovljenja kruha in ovsa

za garnizijske kraje 3. voja Maribor in Celovec, od 1. januvarja 1903. leta do 31. decembra 1903. leta (oziroma od 1. novembra 1902 do konca decembra 1903 pri ovsu v Slov. Bistrici).

Natančnejši pogoji ogledajo se lahko slednji dan pri vojaških preskrbovalnih skladiščih v Mariboru, Celovcu in Gorici, od 8. do 12. ure dopoludne in od 2. do 4. ure popoludne, nadalje pri političnih okrajnih oblastih in kmetijskih deželnih društvi. Zvezki pogojev se pri omenjenih preskrbovalnih skladiščih dobe po 4 kr. za tiskovno polo, eventualno tudi po pošti.

C. in kr. intendanca 3. voja.

Dobro ohranjeni vinski sodi po 24, 18, 14 hl., pumpa (Weinwerkel) s 20 m cevi, sesalnikom in vso pripravo, dvoje obrabljenih vrat s kamenitimi okovi in več starih oken (3036-3) preda po zelo nizki ceni.

A. Kraigher v Postojini.

Najboljše črnilo svetá.

Kdor boče obutalo ohraniti lepo bletete in trpežno, naj kupuje **samsa**.

Fernolendt čreveljsko črnilo; za sveta obutala **samsa**. Fernolendt crème za naravno usnje.

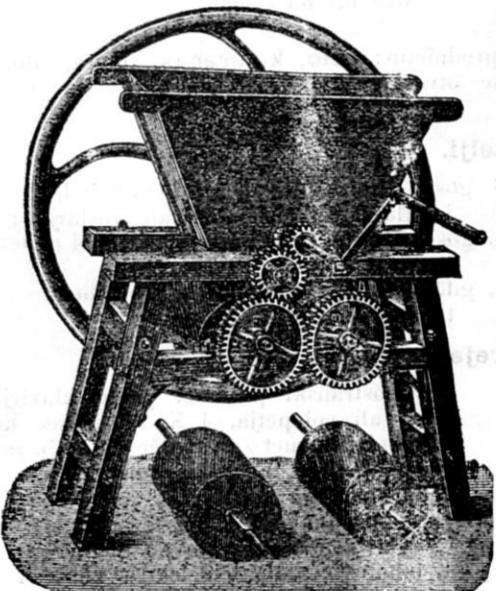
Dobiva se povsod.

C. kr. priv.

tovarna ustanov. I. 1832 na Dunaji.

Tovarniška zaloga: (1181-18) Dunaj, I., Schulerstrasse št. 21. Radi mnogih posnemanj brez vrednosti pazljaj se natančno na moje ime.

St. Fernolendt.

Slovenske cenike pošiljava brezplačno in franko!

fiko želite

kupiti najnovejše **stiskalnice** (preše) za grozdje in sadje, **razdrobilnice**, **mline** za grozdje in sadje s kamenitimi in tudi z železnimi valjerji, **mlatilnice**, **gepelne**, **pajkeline**, **čistilnice** (trijerje), **slamoreznice**, **motorje** in sploh vse druge **stroje** za kmetovalce in rokodelce, kakor tudi vso drugo **železnino**; Marijacejske **kotle**, bakrene **kotle** za žganje, **štendilnike**, **peči**, fino **pozlačene** **nagrobne križe**, **okove** za okna in vrata, **traverze**, **železniške šine**, vedno sveži **cement**, fino **štajersko železo** itd., vse to dobite **najboljše in tudi najcenejše** pri

Karol Kavšek-a nasl.

Schneider & Verovšek

trgovina z železnino in zalogi strojev Ljubljana, Dunajska cesta 16.

(2143-2)

Najnovejša in največja izbera šolskih in pisalnih potrebščin

kakor tudi razne druge tiskovine se dobivajo

po najnižji ceni

v trgovini s papirjem in akcidenčni tiskarni

Karola Tilla.

(2212-1)

Aug Agnola
Ljubljana
Dunajska cesta 13.
Velika zaloga
stekla
porcelana svetilk
zreja itd.
Najnižje cene!!!

Lekarna „pri orlu“

v Ljubljani.

Lastnik M. Mardetschläger, lekar in komik

Pripravljeno olje iz listov Jetera, prijetnjega okrusa in dobro delujoče, 1 stekl. 1 K. /, steki. 70 h. — China telekata malega, po izpršanem in najboljšim predpisu avstr. pharmakopoe, kričistino in krepljano gredisto — Održljivo kroglo, 1 zav. 90 h. — Prašek proti kašici, 1 zav. 1 K. — Dunajske telecne kapljice, 1 stekl. 20 h. 6 stekl. 1 K. — Ženske proti kurju, 1 stekl. obes. in oblik. dobro delujot, po 80 in 40 h. — Vas obvezta, kirurgične in zdravilstvene potrebne najbolj po ceni. Oddajalec mognim bolnišnicam, zdravnikom in habicam. Izdelovanje sedovice, ilmo-nade, sokov itd. Skladistični vseh medicini, specijalitet in vseh novih in izpršanih zdravil — Vse olajšave stare tvrdke J. Svoboda ostanejo v valjavi.

Sol za želodec

Pred ponarejanjem se hrani z vzorcem in znamko.

Več dijakov

se sprejme na hrano in stanovanje pod prav ugodnimi pogoji v Florijanski ulici štev. 24. — Natančneje se pozive istotam v prilici (dvorišče). (2127-3)

Naznanilo.

Podpisana zadruga ima na prodaj po dogovorni ceni vse potrebovito

sirarsko orodje

kotel vsebine 300 litrov, posnemalnik, hladilnik, pinjo Viktorja kakor tudi za razpošiljanje 200 litrov mleka potrebno posodo. (2199-2)

Mlekarska zadr. občine Jablanice v Vrbici, dne 31. avgusta 1902. And. Samsa Mihael Prosen načelnik. blagajnik

100 do 300 goldinarjev na mesec

lahko saslužijo osobe vsakega stanu v vseh krajih gotovo in pošteno brez kapitala in rizike s prodajo zakonito dovoljenih državnih papirjev in sreč. Ponudbe na: Ludwig Österreicher, VIII., Deutsche gasse 8, Budapest. (2123-2)

Julija Schaumannna

deželnega lekarnarja v Stockeravi. (2755-5) b Mnogo let že izpričano dietetično sredstvo za pospeševanje prebavljanja. Odstranjuje takoj želodčno kislino. Neprekošno za uravnanje in ohranjanje dobrega prebavljanja.

Dobiva se po vseh renom. lekar-nah avstrijsko državo. Cena I škatljico K I-75. Raspoljila se po poštini povzetja ce so narodita najmanj 2 skatljice. Glavna zaloge: deželna lekarna JULIJA SCHAU MANNA v Stockeravi.

Marija Sever

učiteljica za klavir stanuje na Jurčičevem trgu št. 3 2188-2

I. nadstropje, in je dobiti vsak dan doma od 10. do 18. ure dopoludne.

Zopetna otvoritev gostilne.

S tem vladivo naznanjam, da je **gostilna Auer** dedičev na Dunajski cesti št. 52

z opot otvorjena in da budem točila pristna dolenska vina in rebulo, dajte vedno sveže Avrovo pivo. Postrezala budem tudi vsak čas z mrzlimi in gorkimi jedili.

Cene primerne. Postrežba točna in poštena.

Pri gostilni je tudi vrt.

Za obilni obisk se vladivo priporoča z vsem spoštovanjem

(2168-2) **Jvana Podobnik.**

Razglas.

Podpisani okrajni cestni odbor razpisuje s tem

oddajo družega klanca okrajne ceste Loka — Žir v Podgori (takozvani Pogerski klanec)

na podlagi dotičnih načrtov in proračuna za sveto **31.103 K 26 v.** in vabi ponudnike, da svoje pismene ponudbe vložijo okrajnemu cestnemu odboru

do dne **30. septembra 1902 ob 12. uri dopoludne.**

Ponudniki morajo v svojih ponudbah, katerim je priložiti varščino v znesku K 1600 izrečno izjaviti, da načrt, posamezna dela in progo, katera se bo izpikala, popolnomu poznajo, in da se dotičnim stavbenim pogojem brez ugovora podvržejo.

Načrti in pogoji so zanimivajoči se ponudnikom **od 30. septembra t. l.** nadalje v mestni pisarni v **Škofjeloki** na ogled.

Okrajni cestni odbor Škofjeloshi.

Selca, dne 12. septembra 1902.

Fr. Šliber, načelnik.

Novo otvorenje „Bursko skladišče oblek“

Ljubljana, Kolodvorske ulice 41

prodaja

haveloke iz kamelne dlake od gld. 250 naprej jesenske obleke iz sukna 4— zimske in športne površnike 6— hlače iz sukna 1.50

Nadalje konfekcijo za dame:

jope, jesenske in zimske od gld. 250 naprej pelerine 1— kakor tudi kravate, vsake vrste perilo, klobuke, dežnike, spodnja krila in bluze itd. po čudovito nizkih cenah.

Za mnogobrojni obisk prosi z odličnim spoštovanjem

(2149-3) **J. Druml.**

AUG AGNOLA

Ljubljana
Dunajska cesta 13.

Velika zaloga
stekla

porcelana svetilk
zreja itd.

Najnižje cene!!!

Lekarna „pri orlu“

v Ljubljani.

Lastnik M. Mardetschläger, lekar in komik

Pripravljeno olje iz listov Jetera, prijetnjega okrusa in dobro delujoče, 1 stekl. 1 K. /, steki. 70 h. — China telekata malega, po izpršanem in najboljšim predpisu avstr. pharmakopoe, kričistino in krepljano gredisto — Održljivo kroglo, 1 zav. 90 h. — Prašek proti kašici, 1 zav. 1 K. — Dunajske telecne kapljice, 1 stekl. 20 h. 6 stekl. 1 K. — Ženske proti kurju, 1 stekl. obes. in oblik. dobro delujot, po 80 in 40 h. — Vas obvezta, kirurgične in zdravilstvene potrebne najbolj po ceni. Oddajalec mognim bolnišnicam, zdravnikom in habicam. Izdelovanje sedovice, ilmo-nade, sokov itd. Skladistični vseh medicini, specijalitet in vseh novih in izpršanih zdravil — Vse olajšave stare tvrdke J. Svoboda ostanejo v valjavi.

Stari trg št. 21.

Glavni trg št. 6.

Pekarija in slasčičarna

Jakob Zalaznik

Prodaja moke

In raznovrstnih živil.

Prodaja drv in oglja.

Stari trg št. 32.

Ostanki za polovico cene

Sukneno blago

za moške obleke

po najugodnejši ceni

priporoča

R. Miklauc

Ljubljana, Spitalske ulice št. 5.

Originalni
Singer-jevi šivalni stroji
za rodbinsko rabo
in
(2021-4)
za vsako stroko fabrikacije.
Brezplačen pouk v vseh tehnikah modernega umetnega vezenja. Elektromotori za
gonitev šivalnih strojev.

Singer Co., delniško društvo za šivalne stroje
Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 4.

Paris 1900
'GRAND PRIX'.

Razglas.

O oddaji dimnikarskih del v c. kr. tobačni glavnih tovarn v Ljubljani se razpisuje natečaj za leti 1903. in 1904.

Pismene, z 1 krono kolekovane ponudbe, katere morajo biti opremljene s po botnico c. kr. blagajne o položitvi 10% vadiva, vposlati je najdalje

do dne 15. oktobra 1902

do 10. ure dopoludne v c. kr. tobačno glavno tovarno v Ljubljani.

Natančnejši pogoji o oddajalnih delih se vpogledajo lahko vsaki dan v uradni pisarni.

C. kr. tobačna glavna tovarna v Ljubljani

(2183-2) dne 2. septembra 1902.

Pričetek šole.

Na c. kr. umetno-obrtni strokovni šoli v Ljubljani (dnevna šola za obdelovanje lesa, dnevna šola za umetno vezenje in čipkarstvo, javna risarska šola za mojstre in pomočnike, javna risarska šola za dame) se prične šolsko leto

dne 19. septembra

s slovesno službo božjo.

Učenci in učenke, ki vstopajo na novo, se morajo

dne 16. in 17. septembra

od 9. do 11. ure zjutraj ali od 3. do 5. ure popoldne v spremstvu svojih staršev ali njih namestnikov predstaviti pri podpisanim ravnateljstvu (Zatiški dvorec, Stari trg št. 34).

Bivši učenci, oziroma učenke zavoda naj se zglase

dne 18. septembra

dopoludne.

Dnevna šola za obdelovanje lesa obsegata dvoletni pripravljalni tečaj in strokovne oddelke za mizarstvo, strugarstvo, rezbarstvo, kiparstvo in pletarstvo, v katerih trajata pouk tri leta.

Pripravljalni tečaj ima nalogo, da pripravlja za jednega izmed navedenih strokovnih oddelkov ali pa sploh za katerikoli drugi obrt.

Sprejemni pogoji:

A. Na dnevni šoli za obdelovanje lesa:

V I. letnik pripravljalnega tečaja se sprejemajo učenci, ki so dovršili ljudsko šolo, in bodo do 1. januarja 1903 dosegli starost 12 let.

V II. letnik pripravljalnega tečaja vstopajo učenci, ki so stari 13 let in se izkažejo z znanjem, primernim premu letniku.

V I. letnik strokovnega oddelka ene ali druge vrste se sprejemajo učenci, ki imajo starost 14 let in so dovršili tukajšnji pripravljalni tečaj, ali meščansko šolo ali pa prve tri razrede srednje šole, pri čemer se neugodni redi iz latinščine in grščine ne upoštevajo.

Za vstop v pletarski oddelek se zahteva starost 14 let in dovršena ljudska šola.

B. Na dnevni šoli za umetno vezenje in čipkarstvo:

Dokaz, da je prosilka dovršila ljudsko šolo in starost 14 let, izjemoma tudi samo 12 let.

Izredni učenci in učenke, istotako obiskovalci javne risarske šole se sprejemajo tudi med šolskim letom, dokler je kaj prostora.

(2183-3)

V Ljubljani, dne 6. septembra 1902.

C. kr. ravnateljstvo.

Žrebanje nepreklicno =
25. septembra 1902

Glavni dobitek
30.000 kron

Olomuške razstavne srečke
priporoča J. C. MAYER

v Ljubljani. (1981-12)

„Glasbena Matica“ v Ljubljani.
Začetek glasbene šole.

(21. šolsko leto 1902/03.)

Vpisovanje učencev v šolo „Glasbene Matice“ se vrši v pondeljek, torek in sredo 15., 16. in 17. septembra 1. 1902. vselej dopolnje od 9. do 12. ure in popoludne od 3. do 5. ure v II. nadstropju društvene hiše v Vegovi ulicih št. 5.

Vpisovanje v šolski pevski zbor

- a) v deški in dekliški zbor (soprano in alt),
- b) v dijaški moški zbor (tenor in bass).

se vrši v četrtek, 18. septembra od 9.-12. ure in od 3.-5. ure istotam.

V petek, 19. septembra popoldne ob 4. uri naj pridejo vsi učenci v pevsko dvojno (II. nadstropje), da se jim ondi objavi razdelitev po oddelkih in učiteljih ter čas pouka.

Redni pouk v vseh predmetih se prične v soboto, dne 20. septembra.

A. Učni predmeti.

1. klavir v osmih razredih po dve uri na teden;
2. gosli v šestih razredih po dve uri na teden;
3. solopetje za koncertno in operno izobrazbo v petih razredih po dve uri na teden;
4. glasbena teorija v dveh oddelkih po dve uri na teden;
5. harmonija v dveh oddelkih po dve uri na teden;
6. kontrapunkt v enem oddelku po dve uri na teden;

Opomba. Pouk v nadaljnih instrumentalnih predmetih: čelo, kontrabas, flauta, oboja, klarinet, fagot, rog, trobenta in pozavna se otvari in bo društveni odbor preskrbel učitelje, če se oglaši primerno število učencev.

B. Učitelji.

1. gosp. Fran Gerbić, šolski vodja: klavir in solopetje;
2. gosp. prof. Matej Hubad, koncertni vodja: solopetje, zborovo petje, glasbena teorija, harmonija, kontrapunkt, glasbena zgodovina, govor in deklamacija;
3. gosp. Josip Vedral, glasbeni učitelj: gosli in klavir ter ensemble-vaje goslarjev;
4. gosp. Josip Procházka, glasbeni učitelj: klavir;
5. gdž. Klotilda Praprotnik, glasbena učiteljica: klavir.

Pogoji vprijetja:

1. društvenina staršev 4 K na leto;
2. vpisnina za vsakega učenca 2 K;
3. ukovina:
  - a) za klavir 4 K na mesec,
  - b) " gosli 4 K na mesec,
  - c) " solopetje 6 K na mesec,
  - d) " glasbenu teorijo 1 K vsak polletje;
  - e) " za harmonijo 4 K na mesec kot edini glavni predmet, 2 K na mesec

kot postranski predmet poleg klavirja, gosli ali solopetja, 1 K na mesec kot obvezni predmet za vse učence od 5. razreda klavirja in gosli, odnosno 4. razreda solopetja naprej;

- f) " glasbeno zgodovino po dogovoru;
- g) " zborovo petje v šolskem zboru 1 K vsako polletje.

Opomba. Učenci, ki žele, da se jim čas pouka v šoli pomnoži, plačajo primerljivo višjo šolnino.

Pismene prošnje za oproščenje šolnine, naslovljene na odbor „Glasbene Matice“, se morajo pri šolskem vodstvu vlagati v prvem polletju do 1. oktobra, v drugem do 1. marca. Pozneje vložene prošnje se ne upoštevajo. Priložiti je prošnjam ne čez leto starci ubožni list in zadnje šolsko spričevalo „Glasbene Matice“.

Na novo vstopiši učenci se v prvem polletju šolnine ne oproste.

V Ljubljani, dne 9. septembra 1902.

(2201-2)

Odbor „Glasbene Matice“.

Prodaja hotela.

Hotel Fischer

v Kamniku

se prada prostovoljno pod tako ugodnimi pogoji z vso opravo.

Natančneje pojasnila pri lastnici gospoj Mariji Fischer v Kamniku in pri gospodu Josipu Prosencu v Ljubljani.

(2160-3)

* Podružnica: Glavni trg št. 6

Jakob Zalaznik
pek in slaščičar
Ljubljana. Stari trg št. 21 Ljubljana.
priporoča svojo udobno urejeno
pekarno in slaščičarno
kjer ima bogato izberi vedno svežega
raznega peciva, slaščič, likerjev in de-
sertnih vin po zmernih cenah.
Za mnogobrojni poseb se vladivo priporoča
Jakob Zalaznik, pek in slaščičar
Glavni trg 6. Stari trg 21. Vegove ulice 12.

Prodaja na drobno in debelo. Ceniki brezplačno.

Klobuke
najnovejši facene
priporočam po nizki ceni.

J. S. Benedikt

Ljubljana, Stari trg, tik moje
glavne prodajalne na voglu.

Darila za vsako priliko!
Frid. Hoffmann

— urar —

v Ljubljani, Dunajska cesta

priporoča svojo naj-
večjo zaloge vseh
vrst

žepnih ur
zlatih, srebrnih, iz
tule, jekla in nikla,
kakor tudi stenskih
ur, budill in salon-
skih ur, vse samo
dobre do najfinje
kvalitete po nizkih
cenah.
Novosti
v žepnih in sten-
skih urah so vedno
v zalogni.

Popravila se izvršujejo načelo.

Optični zavod
J. P. GOLDSTEIN

Ljubljana, Pod tranci 1

priporoča svojo veliko zaloge
vsakovrstnih očal, lovske
in potnih daljnogledov ter
vseh optičnih predmetov.

Zaloga in edina prodaja
monogramov
za zaznamovanje perila.
Zaloga

grammophonov
ki igrajo izrecno močno in natančno.

Pri nakupovanju
suknenega in manu-
fakturnega blaga

se opozarja na tvrdko

HUGO IHL

v Ljubljani
v Špitalskih ulicah št. 4.

Velika zaloga
suknenih ostankov.

Pljučne bolezni, kronični katari in jetika ozdravljeni.

Na medicinskom kongresu je konstatoval prof. pl. Leyden, da je v nemški državi okoli 1,200,000 ljudij stalno bolnih za jetiko in od teh jih umrje na leto okoli 180,000 za to strašno boleznijo. Ker vsak človek vdijava vaše skoraj dan na dan tuberkulozne bacile (provročitelje jetike), izmreti bi moral clovoštvo, če bi telo ne proizvajalo tvarine, ki uniči bacile, preden mu morejo škodovati. Ta tvarina se nahaja v pljučnih žlezah, ki so predložene pljučam ter se ne prestanejo bojujo z bacili in le, ako te žleze vsled prehljenja, prahu itd. ali vsled nadaljnega in močnega uhajanja bacilov ne delujejo več, nastopi bolezni. Ker pa so te žleze tudi pri živalih z isto nalogom kakor pri človeku, prišlo se je zlahka na to, da se s pomočjo živalskih žlez, nalašč zato pripravljenih, podpira naravo v boju proti bolezni. Ta teorija se je izkazala izborna pri stotinah praktičnih zdravniških poskusov. To sredstvo se napravlja iz očivih bronhjalnih žlez ter pride v promet v tablicah pod imenom „**dr. Hoffmannov Glandulén**“. Vsaka tablica tehta 0,23 gr. ter sestoji iz 0,05 gr. zmletih bronhjalnih žlez ter iz 20 gr. mlečnega sladkorja.

Gospod dr. H. v M. piše: Porabljajoč Vaš Glandulén prijetnih bolnikih v raznem stanju, sem se prepričal, da presega isti kot notranje zdravilo zelo vse dosegaj rabiljena sredstva.

Gospod dr. A. B. Javiti Vam morem veselo vest, da se moj bolnik, ki je jemal večjo moro Glanduléna, počuti mnogo boljšega, posebno mu je zginilo nadležno pomanjkanje sape, skoraj nič več mu ni treba izpljuvati, splošno se počuti precej dobro, telo se je navzezo za 2 funta.

Gospod G. B. Kolin: Uspeh Vaših Glandulénovih tablic me je resnično ospnil. Kašelj je vidno odnehal, tek je dober, tudi je splošno zdravstveno stanje prav dobro, za kar se imam edino le Vašim tablicam zahvaliti. Vsa sredstva, ki sem jih dosegel rabil, niso imela najmanjšega uspeha.

Gospoda prof. G. S. in V. M. N. sta porabljala Glandulén v 31 slučajih jetike v različnih stopnjah bolezni, ko se je poprej že zaman poskušalo z raznimi drugačnimi sredstvi, z dobrimi uspehi. Bolezenski pojavi, kakor vročica, kašelj, potenje, izmečki, slabitek itd. so v celoti izginili, tako da so se mogli pacienti po kraješem ali daljšem zdravljenju odpustiti kot ozdravljeni.

Gospod M. S. v Jessenu: Pred 4½ leti — v 20. letu svoje starosti — sem bolhal za pljučno jetiko. Dobil sem kreozotne kapsule, kreozotit itd., toda moja bolezen se ni zboljšala, temveč se je širila. Vsled teh ostrih lekov obolel sem še na želodcu ter sem vidno pojemal na telesni teži. Zdravniki so obupali nad menom. Ko sem porabil nekoliko sto Glandulénovih tablic, sem že opazil zboljšanje, dobil sem tek ter se telesno jačil. Po porabi tisočih tablic so bila moja pljuča povse ozdravljena in dobil sem nazaj svoje nekdane zdravje.

Glandulén izdeluje kemična tovarna dr. Hoffmannovih naslednikov v Meeranu (Saksensko) ter je dobiti v raznih lekarnah, kakor tudi v zalogi **B. Fragnerjeve lekarne**, c. kr. dvornega založnika, Praga 203/III. v steklenicah po 100 tablic à 550 K, 50 tablic à 3 K. Obširne brošure o zdravljenju ter poročila zdravnikov in ozdravljenih bolnikov pošilja tovarna b (382-5)

Tovarna pečij

in raznih prstnih izdelkov

Alojzij. Večaj

v Ljubljani, Trnovo, Opekarska cesta, Veliki Stradon št. 9

priporoča vsem zidarskim mojstrom in stavbenikom svojo veliko zalogu najmodernejsih prešanih ter barvanih prstnih

pečij

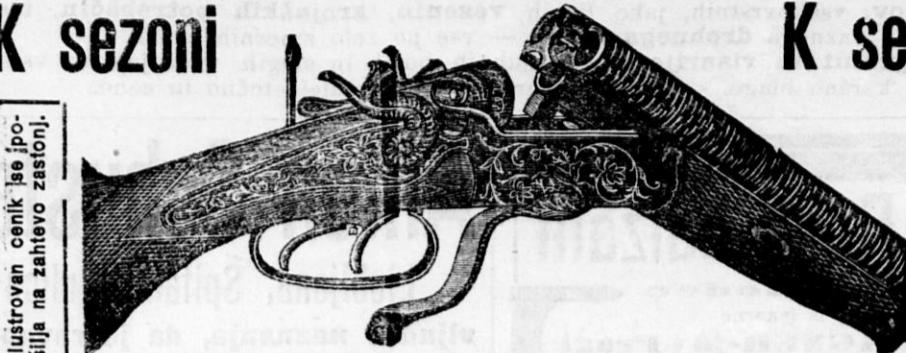
in najtrpežnejših štedilnih ognjišč

lastnega izdelka, in sicer rujavih, zelenih, modrih, sivih, belih, rumenih it. d. po najnižjih cenah.

Cenik brezplačno in poštne prosto. (32)

(37)

K sezoni

K sezoni

priporočam svojo bogato zalogu pušk najnovejših sistemov in najnovejše vrste, revolverjev itd., vseh pripadajočih rekvizitov in municije, posebno pa opozarjam na

trocevne puške

katera izdelujem v svoji delavnici in katere se zaradi svoje lahkote in priročnosti vsakemu najbolje priporočajo.

Ker se pečam samo z izdelovanjem orožja, se priporočam p. n. občinstvu za mnogo brojna naročila ter izvršujem tudi v svojo stroko spadajoče naročbe in poprave točno, solidno in najceneje.

Z velespoštovanjem

(105-37)

Fran Sevčik, puškar v Ljubljani, v Židovskih ulicah.

Prečast duhovščini in slav. občinstvu priporočam vladno svojo **kamnoseško obrt** ter opozarjam, da izvršujem naročila na **nagrobne spomenike**, ker delujem od slej brez posredovalca, za

30% ceneje

kakor vsaka druga tvrdka.

V zalogi imam veliko število

spomenikov

iz črnega švedskega sianita v raznih oblikah

po zelo nizkih cenah.

Velespoštovanjem

Ignacij Čamernik

kamnosek (2165-2)

Komenskega ulice 26

Ljubljana.

Elegantne angleške obleke, površnike, zimske suknje, Raglane Breeches in barvaste telovnike po meri * priporoča Josip Rojina, krojač Št. 5 (2116-4) v Ljubljani nasproti glavne pošte.

Jako elegantna

* tlá! *

Novo! Novo! Izbrano pleskanje za tlá, stene, pohištvo itd.

Pokrije vsako prejšnje pleskanje!

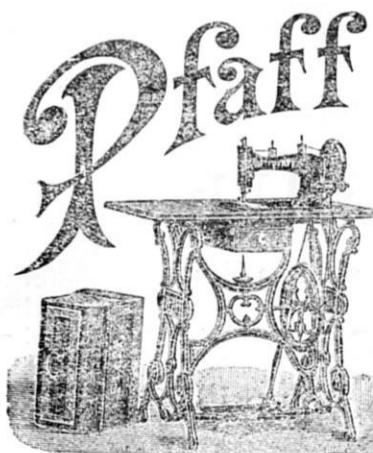
Novo! Eolin-lak Novo!

je najboljše šamopleskanje za tlá!

Ljubljana: (1929-5)

M. Spreitzer, Stari trg štev. 30.

Najbolj bleščec! Pokrije najbolje prejšnje pleskanje!

-ovi šivalni stroji

so najbolši.

To sliši sicer kupec o vsakem izdelku in od vsakega agenta, ki navadno niti ne ve, kako se upelje nit v šivalni stroj, tem manj, kako isti šiva, toda jaz sem se v dveletnem svojem poslovanju v Pfaffovi tovarni za šivalne stroje, kakor tudi v raznih tovarnah Nemčije in Avstrije uveril, da se ne dela z nobenim drugim strojem tako natancno, kakor s Pfaffovim.

Pfaffovi šivalni stroji delajo celo po 10letni rabi še vedno brezsumno.

Pfaffovi šivalni stroji so nepresegljivi za domačo rabi in za obrtnike namene.

Pfaffovi šivalni stroji so posebno pripravljeni za umetno vezenje ter se poučuje brezplačno

Pfaffovi šivalni stroji se prodajajo z enomesечно poskušnjo ter s pisanim jamstvom za 10 let.

Nihče naj ne zamudi pred nakupom si ogledati Pfaffove šivalne stroje.

Zaloga Pfaffovih šivalnih strojev v Ljubljani, Sv. Jakoba trg F. TSCHINKEL.

(170-16)

Popravlja se vse vrste šivalnih strojev in koles najceneje.

„Angleško skladišče oblek“

Ljubljana, na vogalu Sv. Petra in Rožjeve ceste št. 3.

Velikanska zaloga blaga nudi bogat izberi ter se najlepši predmeti zaradi pomanjkanja prostora oddajo za vsako ceno.

Velika izbera deških in deklinskih oblek za šolsko mladino.

Naročila po meri se izvršijo takoj najlepše in najmodernejše v Dunaju.

Blago za izbiranje se pošilja vse strani brez povzetja.

Z velespoštovanjem

O. Bernatović.

(2192-3)

Slomškove ulice štev. 19.

Jvan Lekan, kavarnar

si usoja p. n. občinstvu naznaniti, da je otvoril z današnjim dnem

kavarno

v svoji lastni hiši Slomškove ulice št. 19.

Zahvaljujoč se srčno za mnogobrojni obisk v svoji prejšnji kavarni na sv. Jakoba trgu „pri Virantu“ zagotavlja najpozornejšo storitev z najboljšimi pičačami itd.

Kavarni prostori so urejeni najukusnejše s popolnoma novo opravo.

Za mnogobrojni obisk vladno vabi

(2067-3) **Ivan Lekan**, kavarnar v Ljubljani.

Slomškove ulice štev. 19.

Knjigarna

Kleinmayr & Bamberg

v Ljubljani, Kongresni trg št. 2

priporoča svojo

popolno zalogu

vseh v tukajnjih in v vnarjih učnih zavodih uvedenih

šolskih knjig

v najnovejših izdajah, broširanih in v močnem vezu po najnižjih cenah.

Katalogi o uvedenih učnih knjigah dobé se zastonj.

Važno! za Važno!
gospodinje, trgovce, živinorejce.

Najboljša in najcenejša postrežba
za droge, kemikalije, zeliča, cvetja, korenine itd. tudi po Kneippu, ustne vode in zobni pršek, ribje olje, redilne in posipalne mokre za otroke, dišave, mla in sploh vse toaletne predmete, fotografične aparate in potrebščine, kirurgična obvezila vsake vrste, sredstva za desinfekcijo, vasek in paste za tla itd. — Velika zaloga najfinnejšega rumu in konjaka. — Zaloga svetih mineralnih ved in solij za kopel. 37

Oblastv. konces. oddaja strupov.

Za živinorejce posebno priporočljivo: grenka sol, dvojna sol, soliter, encjan, kolmož, krmilno apno l. t. d. Vunanja naročila izvršujejo se točno in solidno.

Drogerija Anton Kanc

Ljubljana, Šelenburgove ulice št. 3

Gostilna „Miramar“

na Reki, via del Pile

najbolj obiskovana in preskrbljena s 25 posteljami za prenočišče, vse v najboljšem stanu, se po zelo nizki ceni proda iz proste roke.

Več se izvē istotam. (2174-2)

● Nadomestilo za korsete. ●

Je absolutno udobno in načrvena elegantno postavljeno.

Edina prodaja izvirnih angleških „Platinum“ anti-korsetov 2210

Alojzij Persché
Ljubljana, Pred škofijo 21.

Alojzij Kraczmer prodaja in izposojevalnica glasovirjev in harmonijev Ljubljana, Sv. Petra cesta štev. 6.

Največja zaloga glasbenega orodja.
Zastop dverne tvrdke bratov Stengl na Dunaju.
Ubiralec glasovirjev v glasbenih zavodih:
„Glasbena Matica“ ter „Filharmonično društvo“ v Ljubljani.

Lastna delavnica za popravljanje.

FRANJA MERSOL * Ljubljana *
Mestni trg 18

Priporoča svojo bogato zalogo pričetih in izvršenih ženskih ročnih izdelkov, vsakovrstnih, tako ličnih vezenin, krojaških potrebščin, ter raznega drobnega blaga — vse po zelo zmernih cenah.

Monogrami in risarije se v poljubnih bojah in slogih vvezujejo na vsa keršno blago. — Zunanjia naročila se izvršujejo točno in ceno.

Fran Bergant

Ljubljana, Sv. Jakoba trg št. 6
nasproti cerkve sv. Jakoba
priporoča svojo

Špecerijsko in delikatesno

Na debelo. trgovino. Na drobno.

Špecialitete:

Doma žgana kava.

Šunke in salame.

Garantirano pristen rum,
konjak, ruski čaj ter

raznovrstna južna vina.

Postranski zasluzek

trajen in rastoč, ponuja se spoštovanim, delojubnim in stalno naseljenim osebam s prevzetjem zastopa domače zavarovalne družbe prve vrste. Ponudbe pod „1.198“ Gradec, poste restance. (1095-19)

Ne skisanim filistrom
ampak

prijateljem humorja
priporočamo

„Navihance“

spisal

Rado Murnik.

Velika 8. Str. 229.

Vsebina:

Indijanci. — Iz Dragovega dnevnika. — Prisiljeno želje. — Matura. — Nirvana. — Ata Zužamaža. — Čačkočikar pa Krizkraž. — Peklenski napredok. — Zavozlan roman. (1832-19)

Cena 2 K 50 h, po pošti 2 K 70 h.

Založništvo L. Schwentner
v Ljubljani, Dvorski trg 3.

Anton Schuster

Ljubljana, Špitalske ulice

vlijudno naznanja, da je ravnikar došla velika izbera

jesenskih no osti
kakor

bluz, deškihoblek,
konfekcije za dame
in deklice, različnega
modnega blaga

za dame in gospode. (2164-3)

barhenta, plaňnenega blaga itd.
ter se priporoča mnogobrojnemu
obisku. Uzorci na zahtevo franko.

Šolsko poročilo.

Povodom začetka šolskega leta priporočam svojo

tovarniško zalogo

šolskih zvezkov, papirja, veliko zalogo
šolskih knjig za ljudske šole, torbice,
svinčnike, peresa, črnilo, šestila, risar-
ski papir in druge potrebščine.

— Jočna in solidna postrežba zagotovljena. —

Jernej Bahovec

(prej Jos. Petrič)

Sv. Petra cesta št. 2., Filialka: Resljeva cesta št. 7.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice št. 9

priporočata svojo za prihodnjo sezono popolnoma na novo sortirano zalogo

**oblek za gospede in dečke,
poročnikov in havelščkov**

posebno praktične

(2166-4)

obleke za šolarje

v vsaki velikosti po najnižjih cenah.

Trpežno blago.

Dunajski krov.

Dr. M. Pirc

naznanja, da se je s svojo

odvetniško pisarno

preselil iz hiše št. 4 v Gosposkih ulicah

v Kolodvorske ulice št. 26

(zraven „stare Tišlerjeve gostilne“) v pritličju
na levo.

Kčne knjige

za vse šole

v najnovejših odobrenih izdajah kakor tudi

vse druge šolske potrebščine

priporoča

L. Schwentner

knjigočetr, Ljubljani

Dvočki trg štev. 3.